БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

43-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 53 (11039) | 1966 оной мартын 4, пятница | Сэн 2 мүнгэн

1966–1970 ОНУУДТА:

НАЦИОНАЛЬНА ДОХОДОЙ *нэмэлтэ*

38–41%

ХҮН БҮХЭНЭЙ ОЛЗО ДОХОДОЙ *ургалта*

1,3 *дахин*

ҺААЛИШАН БҮХЭНЭЙ ОРОЛДОБОЛ, ҺҮН ЕХЭЭР ҺААГДАХАЛ

ХҮДӨӨ АЖАХЫН ШЭНЖЭЛЭЛ

Һү худалдаха түсэбөө заабол дүүргэхэ

Шэнэ жэлэй түрүүшын хоёр һара үнгэрбэ. Республикымнай колхоз, совхозуудай һаалишад, малшад КПСС-эй XXIII съездые ажалай амжалтаар угтахын түлөө тэмсэжэ, январь, февраль һарануудта үбһэ тэжээлэй хомор байбашье, нёдондоной энэ үеынхиһөө 2.357 центнер һү ехэ һааһан байна. Хориин аймагай ажахынууд энэ жэлдэ нёдондоной январь, февраль һарынхиһаа 25 процент һү гүрэндөө ехэ тушаажа, кварталай түсэб 70 процентдэ хүргөө.

Һаалишад, малшадайнгаа дунда эмхидхэлэй ойлгууламжын хүдэлмэри ойлгосотойгоор яэуулжа байһан Кабанскын аймагай совхозууд гүрэндэ һү худалдаха түсэбөө урагшатайгаар дүүргэнэ. Байгша ондо Яруунын аймагай ажахынуудта үбһэ, тэжээл урдынхиһаа нилээд бага бэлэдхэгдэһэн байбашье, тэндэ һү һааха, гүрэндэ худалдаха талаар эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулһанай ашаар кварталай түсэб 70 процент дүүргэгдээд байнхай.

1966 оной мартын 1-нэй байдалаар республикамнай гүрэндэ һү худалдаха кварталай түсэбөө 62 процентдэ хүргэбэ

Гүрэндэ һү худалдалгын ябаса тухай 1966 оной мартын 1-нэй мэдээн

Аймагууд	Һү худалдаха кварталай түсэбэй дүүргэлтэ (проц.)	Нёдондоной хитон жэлэй хэдэ (процент)	Үнеэн бүринһөө тушаагдаһаниинь (кг)
Баргажанай	46	103	68
Бэшүүрэй	59	90	151
Зэдын	65	96	148
Яруунын	70	102	117
Баунтын	66	104	113
Загарайн	65	104	159
Захааминай	68	103	54
Кабанскын	66	116	144
Прибайкалиин	61	105	167
Хяагтын	57	95	125
Мухар-Шэбэрэй	64	105	150
Сэлэнгын	59	92	165
Түнхэнэй	65	108	115
Ахын	23	60	7
Улаан-Үдын	62	102	—
Хориин	70	125	115

Тиигэбэшье энэ мэдээ харахада, юрэнхы дээрээ гүрэндэ һү худалдаха 1-дэхи кварталай түсэб хангалтагүйгөөр бэелүүлэгдэнэ. Үнгэрһэн хоёр һарада республикамнай гүрэндэ һү һудалдаха кварталай түсөб оройдоо 62 процент дүүргэнхэй. Илангаяа Ахын, Баргажанай, Бэшүүрэй, Хяагтын, Сэлэнгын аймагуудай ажахынууд урда жэлэйхиһээ бага һү гүрэндөө худалдажа, республикала гэдэргэ татажа байнхай.

Шалгалта хээд үзэхэдэ, фермэнүүдэй хүдэлмэридэ дутагдалнууд яһала ушарна. Түнхэнэй аймагай «Маяк» колхозой Гужирай, Хонгоодоройн һаалиин фермэнүүдтэ үнеэдынь дороо дэбдихэр муутай, шалбаар үһан соо хэбтэнэ. Фермэнүүдтэнь саг үргэлжэ үбһэ, тэжээл таһалдажа, үнеэдэй һү шэмэ ехээр алдагдана. Һаалишадай дунда эмхидхэлэй хүдэлмэриин һула дээрэһээ тэдэнь ажалдаа хожомдожо гарана. Нэгэ зарим һаалишанай үнеэдээ һаажа дүүргэхэеэ байхада, нүгөөдүүлынь һая ерэжэ байдаг. Энэнь мал эдеэлүүлхэ, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэ тойбо татана. Һаалишад үнеэдэйнгээ хүхэ, дэлэн һайса угаан, аршангүйгөөр һаажа, һүнэйнгөө шанар муудуулна. Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Полхонов эдэ бүгэдые һайса мэдэжэ байбашье, бодото хэмжээ абанагүй. Мүн нимэрхүү байдал тус аймагай «Сибиряк» колхозой һаалиин фермэнүүдтэ үзэгдэнэ. Эндэ һүнэй тоһолигые һайса шалгаха, үнеэдэй һү хоёр ондоо хүнэгтэ һаажа, үдхыень гүрэндэ тушаажа, шэнгыень тугалнуудта уулгаха хэмжээн тоогдоногүй.

Зэдын, Бэшүүрэй, Сэлэнгын аймагуудай зарим ажахынуудта һаалиин үнеэдэй тэжээлэй рацион зүбөөр тодорхойлхо, тэжээлыень протеинэй талаар зохилдуулха гэжэ мэргэжэлтэд оролдоногүй. Эндэхи ажахынуудта мочевинэ бии байгаашье һаа, үнеэдэй тэжээлдэ тэрэ хэрэглэгдэнэгүй. Гидролизно аргаар һолоомо буйлуулха хүдэлмэриин технологи олохон ажахынуудта баримталагданагүй.

Кварталай дүүрэтэр нэгэ һара үлэбэ. Энэ хугасаа соо һү худалдаха түсэбөө дүүргэхын түлөө ажахы бүхэндэ, аймаг бүхэндэ бодото хэмжээнүүдые абаха шухала. Колхоз, совхозуудай, аймагуудай хүдөө ажахын үйлэдбэрини управленинүүдэй мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд һаалиин фермэ бүхэнэй байдалые наринаар шалгажа, үнеэдтэ тэжээл һайса буйлуулжа үгэхэ, тэдэнииe бүлеэн үһаар хангаха талаар бии байгаа дутагдалнуудые дары усадхаха уялгатай.

Хориин аймагай ажахынуудта сагаан һолоомоной үгы байһан дээрэһээ хулһа, жэжэхэн бургааһанай мүшэр суглуулжа һайса хэршээд, гидролизно аргаар буйлуулжа малдаа үгэнэ. Энэ дүй дүршэлые республикын бусад аймагуудта үргэнөөр дэмжэхэ шухала.

«Ехэ һүн—һаалишадай гарта» гэжэ Сэлэнгын совхозой түрүү һаалишан Надежда Тадвашкина хэлэдэг. Тиимэһээ һаалишан бүхэн мэргэжэл, шадабаряа гаргаха, бэе бэедээ туһалха болоно. Түрүү һаалишадай дүршэлые бүгэдын шадабари болгохо, тэдэниие али болохоор урмашуулха гээшэ мэргэжэлтэ, хүтэлбэрилэгшэ бүхэнэй нангин хэрэг мүн.

Дашинима Амогoлонова үнгэрэгшэ жэлдэ колхозойнгоо һаалиин фермэдэ хүдэлхөөр дахин ерэнхэй. Урдань энэ һаалишан олон жэлдэ һайнаар хүдэлжэ, республика доторoo суурхаһан юм. Мүнөө Дашинима колхозойнгоо түбэй фермын эрхим һаалишадай нэгэниинь болонхой. Үбэлдөөшье энэ һаалишан үнеэн бүриһөө үдэртөө хахад пүүд һү абана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сэлэнгын Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Д-Н. Амоголонова (баруун гарһаа) Д-Н. Будаеватай ажаллажа байна.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

АРБАН ХОНОГООР УРИД

ХОРИ. Түрэл партиингаа XXIII съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа байһан Хэжэнгын совхозой дүрбэдэхи отделениин һаалишад гурба һарынгаа түсэбые болзорһоонь урид бэелүүлхын түлөө тэмсэжэ байна. Эндэхи һаалиин фермэдэ 158 үнеэ харууһалдаг арбан һаалишад ажалладаг юм.

Январь һарада эндэхид һайнаар ажаллажа, гүрэндэ һү худалдаха түсэбөө 202 процент дүүргэһэн байгаа. Мүнөө февраль һарада баһал даалгабаринь үлүүлэн дүүргэгдэнхэй. Фермын олон һаалишад үбэлэй үедэ һү ехээр һаахые оролдоно. Жэшээнь, түрүү һаалишадай нэгэн Ф. К. Трофимова, Д. Линейцева, Т. Иванова гэгшэд үдэр бүри ажалдаа шалгардаг.

Мүнөө эндэхид кварталайнгаа түсэбые мартын 20 болотор дүүргэхэ гэһэн зорилго табяад ажаллажа байна.

Д. НАЙДАНОВ.

СОШОРДОМО ДОХЁО

Поршоонхонууд гарзална

Хурамхаан һуурпнай зүүн талада гахайн фермэ байдаг юм. Байдалынь ямар гээшэб? Нютагай зонһоо асуугаа һаатнай: «бирагүй» гээд лэ хэлэхэ байха. Энэнь зүб!

...Үүдэ татан ороод, саашаа алхалхада, үхэһэн 4 поршоонхо хэбтэнэ.

Энэ юун болооб? Иигэжэ бодоһоор, харууһалжа байдаг гахайнуудыень хараһамни угаа туранхай, яһан арһан болошоһон юумэнүүд шашхалдажа байба. Гахайнуудай эдеэлдэг газарта нуур шалбааг тогтошонхой.

Фермын бригадир Самбо Бадмаевич Кубушеновтэй хөөрэлдөөбди.

...Нёдондо энэ фермэдэ юһэ һарын турша соо 500 гахай гарзалһан. Энээн тухай аймагай, республикынше газетэнүүдтэ бэшэгдэһэн байгаа. Хэмжээн абтаагүй. Теэд мүнөө үбэл гахайнууд баһал гарзална. Гансахан январь һарада 4—5 һаратай болоһон 60 поршоонхо үхэһэн байха юм. Харин февралиин түрүүшын хахадта гушаа гаран үхөө.

«Шалтагааниинь юуб?

Нүхэр Кубушенов хөөрэхэдөө:

— Гахай бүхэндэ 1,5 килограмм элдэб тэжээлэй холисо буйлуулан үгэнэбди. Заримдаа энэмнайшье байдаггүй. Тэжээлнай городһоо зөөгдэдэг ха юм даа. Гахайнууд эдихэ хоолоор муу байна гээшэ ааб даа. Хүртэсэнь бага!

Гахайнуудай гарзада ороход ябадал гансашье тэжээлһээ бэшэ, мүн үбэлжэлгэдэ муугаар бэлдэгдэһэнһээ болоно. Үшөө ондоошье шалтаг бии. Энэ фермэдэ хамта 12 гахайшад ажалладаг. Таби-табин гахай даалгагданхай. Тиигэбэшье һаа хүдэлмэринь хүшэр хүндэ. Гахайнуудай байраһаа шэбхэ шабааһаниинь гараар хаягдадаг юм. Вентиляци үгы. Тиимэһээ досоогоо шииг нойто ехэтэй.

Гахайшан Лайжид Дугарова иигэжэ хөөрэнэ:

— Хүдэлмэримнай топ хүндэ. Хэдышье һаналаа табижа ажаллаа һаамнай, оньһожоруулга үгы, ажалнай диилдэнэгүй. Энээндэ совхозой хүтэлбэрилэгшэд анхарал хандуулнагүй, туһа хүргэнэгүй. Салин хүлһэншье бага, һарадаа хэды ехэ ажал хэнэбибди, гушаад түхэриг абаа бологшобди. Тиигээд фермэдэмнай ажалшад олдоногүй ха юм,—гэнэ.

Бодоод үзэхэдэ, гахайшадта зохихо байра байдал түхеэрэгдэдэггүй. Тэдэнииe ажалдань урмашуулха хэмжээнүүд абтадаггүй байна.

Энээнһээ хойшодоо ахэ гахайнууд түрэжэ эхилхэнь. Энэнь хэр угтагдахань бэ. Мүнөөнэйхи шэнги нимэ байдалтай байгаа һаань, дахин лэ нарай поршоонхонууд гарзалжа магад. Энэ хүдэлмэри гуримшуулагдаха ёһотой. Хэрбээ гахайн фермын ажалынь һайнаар эмхидхэгдэдэг болоо һаа, олохон центнер мяха гүрэндэ нэмэжэ тушаагдаха арга байна. Энэ аргаяа саашадаа ямараар хэрэглэхэнь ааб? Иигэжэ Хурамхаанай совхозой хүтэлбэрилэгшэдһөө асуубди.

Г. РИНЧИНО.

ҺАНАҺАНДАА ХҮРӨӨ!

Лодой Цыреновэй отарынхид 100 хонин бүриһөө 101 хурьга абаа. Хонид үшөө хурьгалһаар

...Борьёогой совхозой хонишон Лодой Банзаевич Цыреновые Зэдын аймаг дотор мэдэхэгүй хүн ...хэн лэ байха. Тэрэ мүнөө совхозой гурбадахи фермэдэ ахалагша хонишоноор ажалладаг. ...рьгад олоор абтажа, Цыреновэй отарынхид ...хэнэй забда сүлөөгүй. Хамта 618 хонидтой ...Мүнөө 626 хурьган абтаад байна. Хурьга...нь өөдэргэн, дорюунууд. Томо жэжээрээ ил...дан, хэдэн бүлэг боложо, ондо ондоо хашаада ...гдана. Үшөө 58 хонин хурьгалха. Лодой Бан...евич зуун хонин бүриһөө 100 хурьга түлжүүл...гэжэ уялга абаһан Буда Цыреновтэй мүры...эг. Буда Цыреновэйшье ажал хэрэг яһала ...н ябажа байна. Хэниинь хэнээ ахигша ааб? ...лэй дүн харуулна бэзэ.

Мүнөө Лодой Банзаевичай отарада 8 хүн ...алладаг. Хурьгашадаар ажалладаг хүдөө ...ахын институдай студентнэр Валентина Лаза...ва, Тамара Кузьмина гэгшэд саг зуурын хү...лмэридэшье һаа, өөһэдынгөө уялгада үнэн зүр...һөө хандажа, эсэхые мэдэнгүй ажаллана.

КПСС-эй XXIII съездые Лодой Цыреновэй ...рынхид ажалай ехэхэн бэлэгтэйгээр угта...нь.

В. КЛОЧИХИН.

ҺАНАҺАНАА ХҮСЭЛДҮҮЛНЭ

...мэргэжэлтэ Сэсэгма Шодоева... хүтэлбэрилдэг бригадада ...олоороо абтажа байна. Һаяын ...эдэ бүхы хонидынь хурьгал...хань. Абаһан уялгаяа нэрэ...тойгоор дүүргэхын түлөө хо...хэн горитойхон оролдолго ...гаргана.

...а хонишон Д. Номликовой ...100 хонин бүриһөө 90 хурьгад абтаа байна. Хонидынь хурьгалжа үргэлжэлһээр. Энэ хүмнай «Дружба» колхозой бэрхэ хонишон гэжэ суудa гараһаар үнинэй юм.

Хонишод Б. Тугутов, Л. Сахияев, Н. Будариев гэгшэд КПСС-эй XXIII съездын хүндэлэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаад, амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна.

Н. КУРТОШИН.

Бэшүүр.

МОСКВАҺАА МЭДЭЭСЭНЭ

ӨӨҺЭДЫНГӨӨ ЗОХЁОЛНУУДААР АРАДТАА АЛБА ХЭХЭ!

СССР-эй композиторнуудай Союзай правлениин Пленум

МОСКВА, мартын 2. (ТАСС-ай ...). СССР-эй композиторнуу...союзай табадахи пленум хоёр ...ын турша соо үргэлжэ...мүнөөдэр дүүрэбэ. КПСС-... XXIII съездэ болон Агууехэ ...риин 50 жэлэй ойдо зорюу...һан зохёолнуудые пленум...хабаадагшад шагнаһан байна. ...хүгжэмэй шэнэ зохёолнуу...зүбшэн хэлсэлгэдэ Москва-... Ленинградай, ороной олон ...ликануудай түлөөлэгшэд ...лаа.

...усствын хүмүүжүүлхы угаа ...ургэ тухай Д. Б. Кабалев... пленумэй түгэсхэлэй засе... дээрэ хэлээ. Буржуазна ...рын нүлөөндэ эсэргүүгээр ... соёл сурталай тэмсэл ... совет хүгжэмшэд ходо...һанажа ябаха ёһотой. Граж...һэшхэлэйнгээ зааһан шэг... хүгжэмшэ бүхэн хүдэл...эрхэтэй гээд тэрэ онсо...тэмдэглэһэн байна.

...шье композитор зохёол...айнгаа уран һайханай талые ...лхын тулада манай үе ... түрүү соёл сурталда алба ... шадахаар хүгжэмэй арга ...элнүүдые ашаглаха ёһотой. ...дэ хабаадагшад гол шуха... ...эр нэгэн һаналтай бай... ...гээл, совет хүгжэмэй хуби заяан тухай, тэрэнэй амжалтатайгаар хүгжэхэ тухай ехэ хүсэл эрмэлзэлгэ тэдэнэр гаргадаг байгаа бшуу.

Залуушуулые хүгжэмдэ һургаха, хүүгэд болон эдир багашуулда зорюулагдаһан зохёолнуудые байгуулха асуудалнуудта ехэ анхарал хандуулагдаа.

СССР-эй Композиторнуудай союзай правлениин нэгэдэхи секретарь Т. Н. Хренников түгэсхэлэй үгэ хэлээ. Бүгэдэ арадай һайндэртэ эдэбхитэйгээр бэлэдхэжэ байһан совет хүгжэмшэдэй зохёохы ехэ хүдэлмэри хэжэ байһыень пленум харуулба гээд тэрэ тэмдэглээ.

Композиторнууд уран һайханай бүхы онол аргануудые, коммунис общеcтвые бэхижүүлгэдэ ёһотойгоор лэ туһалхаар бүхы юумэнүүдые хэрэглэхэ ёһотой. Парти өөрынгөө интеллигенцидэ этигэнэ. Манай зохёолой хэрэгые бидэнэрэй зүбөөр эрхилжэ байһанда парти этигэнэ.. Партида, арадта алба хэхэһээ үлүү ехэ хүндэтэй зорилго манайда байхагүй гэжэ совет культурын 50 шахуу жэлэй дүй дүршэл, тусхайлбал, совет хүгжэмшэдэй дүй дүршэл харуулна гээд нүхэр Хренников хэлээ.

МУРМАНСКА ОБЛАСТЬ ШАГНАГДАБА

Арадай ажахые хүгжөөлгэдэ амжалтануудые туйлаһанайнь түлөө Мурманска областиие СССР-эй Верховно Соведэй Президиум 1966 оной мартын 2-то Указ гаргажа, Ленинэй орденоор шагнаба.

„ЗОНД-3“ НИИДЭҺЭЭР

ТАСС-ай мэдээсэл

«Зонд-3» гэжэ планетэнүүд хоорондын автоматическа станци 1965 оной июлиин 18-да Советскэ Союзһаа табигдаа һэн. Энэ станци гелиоцентрическэ замаар саашадаа ниидэхэ зуураа, наранһаа улам бүри холо боложо ябана. 1966 оной мартын 2-то Москвагай сагаар 0 час 20 минутада «Зонд-3» станци газарһаа 153 миллион 520 мянган километр холо ошоод ябаба.

Станци дээрэхи бүхы аппаратура гэмгүй һайнаар хүдэлнэ.

Долоо үлүүтэй һара соо ниидэхэ үедэнь, станцитай радиохолбооной 135 сеанс үнгэргэгдэһэн байна. Тэдэнэй үедэ һарын нүгөө талын фото-зурагууд, олон научна мэдээнүүд, тэрэшэлэн онгосо дээрэхи оньһо түхеэрэлгэнүүдэй хүдэлмэри тухай мэдээнүүд газарта дамжуулагдаа.

Станцитай лаб һайн радиохолбоон байгуулагданхай.

Тоололго-согсололгын центр абтаһан мэдээнүүдые шэнжэлжэ байнхай.

России свёклошодой зүблөөн

Россин Федерациин свёкло ургуулагшадай зүблөөн энэ оной февралиин 28-һаа мартын 1 хүрэтэр Курск городто болоһон байна.

Колхоз, совхозуудай түрүү свёклошод, агрономууд, эрдэмтэд, хүдөө ажахын органуудай болон саахарай промышленностиин мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд зүблөөндэ хабаадаа. Республикын Хүдөө ажахын министрэй орлогшо И. И. Шумара түрүүтэй Украинын ССР-эй свёклошодой делегаци зүблөөн дээрэ байлсаа.

РСФСР-эй габьяата агроном, Курскын хүдөө ажахын областной управлениин начальнигай орлогшо С. М. Девицкий, Краснодарска хизаарай Динскэ районой хүдөө ажахын үйлэдбэриин управлениин начальник В. А. Горбань, Воронежско областиин Эртильскэ районой хүдөө ажахын управлениин начальник И. С. Бондаренко, саахарай свёклын болон саахарай научно-шэнжэлэлгын бүхэроссин институдай директор В. Г. Яценко, «Росглавсахарай» начальник М. И. Коверний гэгшэд зүблөөн дээрэ элидхэлнүүдые хээ.

Саахарай свёкло бүри элбэгээр ургуулан абажа ехээр бэлэдхэлгэтэй холбоотой асуудалнуудые зүблөөндэ хабаадагшад али бүхы талаһаань хэлсэһэн байна. Свёкло ургуулагшадай хүдэлмэриин дүнгүүд гаргагдаа, ургасые дээшэлүүлхэ, мүн энэ шухалын шухала техническэ ургамалые бэлэдхэхэ гүрэнэй түсэбүүдые РСФСР-эй свёкло ургуулдаг бүхы ажахынуудай, хизаарнууд, областьнууд болон автономито республикануудай дүүргэхэ угаа ехэ арга боломжонуудай бии байһаниинь элирүүлэгдэв. 1966 ондо хабарай тарилгада, свёкло ургуулха талаар бусад бүхы хүдэлмэридэ хаһа саг соонь бэлэдхэхэ, тэдэниие эмхитэйгээр үнгэргэхэ талаар абтаха ёһотой хойшолуулашагүй хэмжээнүүд тодорхойлогдоо.

Саахарай свёкло тарижа ургуулхада хэрэглэгдэдэг шэнэ шэнэ машинануудай выставкые зүблөөндэ хабаадагшад хараа.

ТАШКЕНТЫН ОБЛАСТЬ. «Ташкент» совхозой коллектив 11 мянга шахуу тонно овощ ба хартаабха ургуулха уялга абанхай. Поли дээрэнь хартаабха һуулгаха, һонгино тариха оньһон техникэ гаранхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хартаабха һуулгаха зэмсэгүүд.

ТАСС-ай фотохронико.

КПСС-эй XXIII СЪЕЗДЫЕ УГТУУЛА

ЗОНОЙ ХҮСӨӨР, ПАРТИИН АШААР

Бэшүүрэй аймагай «Дружба» колхоз республика доторое томохон ажахы. Энэ артелиин экономико жэлһээ жэлдэ хүгжэнэ. Хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар парти, правительствын бэелүүлһэн хэмжээ ябуулгануудай ашаар ниитын олзо оршо миллион түхэриг хүрэтэрөө ургаа. Гансахан хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ худалдаха үнэ сэнгэй дээшэлүүлэгдэһэнэй ашаар үнгэрэгшэ жэлдэ олохон мянганай нэмэлтэ олзо ниитын жасада нэмэжэ ороһон байха юм.

Мүнөө артелиин гэшүүд хамтынгаа суглаан дээрэ ажалайнгаа дүн согсолжо, партиингаа хараалһан шэнэ табан жэлдэ ехэ амжалта туйлахаар зоригжобо.

АЛТАН ДЭЛХЭЙ! Иигэжэ манай буряад зоншье тала дайдаяа нэрлэдэг байһан бэзэ. Тэрээндэ гараа хүргэжэ шадаһан хүн аша туһыень абадаг, газар дайдынгаа баялигһаа хүртэдэг байһан түүхэтэйл.

Теэд мүнөөмнай саг урагшаа ябажал байна. «Алтан дэлхэй» хүнэй ухаан бодолоор ондоо шэнжэтэй болоно ха юм. Хаана урдань гарай хүсэ табигдадаг газарта мүнөөдэр юу харагданаб? Онһоото техникэ! Тэрэнэй хүсөөр эдлэгдэөгүй ехэ газар дайда элдүүрилэгдэжэ, алтан залаата шэниисэ талые бүрхөөн долгилно. Огторгойһоо хайра хүлеэхэ саг огтолон һалаа. Хамаг ехэ хүсэн хүнэй гарта. Газарай гандаха болоо һаа, гол горхонуудай уһан бүлэгдэжэ, бороо болгон сасагдана, һубаг хапаабаар урадхуулагдажа, газар дайда ундалагдана ха юм. Хүнэй һанаагаар юумэнэй бүтэжэ байһан саг үедэ иимэ жэшээнүүдые дурдажа урдань ороxo аалши!

Иимэ байдал мүнөөдэр Ара-Хэрээтэдэ харанабди. Нютагай шарай хубилаа. Ниитын ажахын һалбари хүгжэжэ, олзо доходынь жэлһээ жэлдэ ургана. Байдал һуудалайнгаа улам һайжаржа байхада, нютагай зон омогорхолтой. Хэн хүхихэ баярлахагүйб даа! Энэ үдэр хамтынгаа суглаанда һуухадаа, хамтарал тогтоһонһоо хойшо наһаараа ниитын ажалда хүдэлһөн үнинэй колхознигууд Сандак Доржиевич Бадмаев, Липад Родионович Куренков болон бусад юу бодоно хаб? Нютагайнгаа ород, буряад яһатан зоной үг залган нэгэдэһэн «Дружба» колхозойнгоо хүсэтэйгөөр урагшаа дабшан ябаһыень, түрэл партиингаа, гүрэнэйнгөө аша туһые һанана. Ниитынгээ ажахын хүгжэлтэдэ ушаргүй ехэ аша хүргэһэн КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые һанана. Иимэ бодол хүн бүхэнэйл досоо түрэнэ ёһотой.

I.

Март! Энэмнай ажалай эхин! Иигэжэ мүнөөдэр нютагай бүхы колхознигууд хөөрэлдэдэг. Тиигэнгүй яахань һэм. Март ажалшан зондо баяр сэдьхэл, омогорхол асараа ха юм. Партиингаа аша туһын урманта хүн бүхэн һайнаар лэ ажаллахые, хүдэлмэрээ бүтээсэтэйгээр эмхидхэхые оролдоһон байна. Энэнь **колхозой түрүүлэгшэ Нимажаб Будатарович Юмсуновай** хэһэн элидхэлһөө тодорон гарана.

Тарян ажахы—артелиин олзо доход ехэтэй һалбари, Ара-Хэрээтэ нютагай баялигынь. Бодоод үзөө һаа, эндэхи тарялан дээрэһээ хэды урагса абтаһан байнаб? Нёдондо ган гасуур жөл байгаа. Тиимэшье һаань, механизаторнууд найман мянган гектарһаа үлүү газарта ороһо таряа ургуулжа, га бүриһөө дунда зэргээр 9,3 центнер гэхэ гү, али хамта 81 мянган центнер урагса хуряагаа. Энэнь һайн. Ороһо тарянай баян урагса абахадаа механизаторнууд түрүү онол аргануудые үргэнөөр хэрэглэһэн, бүхы таряаландань хэрээһэлүүлэн, нарин зүрүүдтэйгээр тарилга хэгдэһэн, хабарай тарилга богонихон болзорто

үнгэргэгдөө. Тарянай урагса саг соогоо, һайнаар харууһалагдаа. Энээнэй саана урагса хуряалга һаадта оро-жо, талха тарянда гээлтэ хоролто хэгдэһэн байна аал? Үгы. Ажалаа бүтээсэтэйгээр эмхидхэжэ, шанартайгаар хуряалга хэһэн хүнүүдэй нэрэ алдар колхозой Хүндэлэлэй самбар шэмэглэнэ. Колхозой түрүү механизаторнуудай нэгэн Василий Богидаевтай танилсаябди. Тэрэ үнгэрэгшэ намар «С-6» комбайнаар 394 гектар хуряаһан, хамта 3500 центнер таряа сохиһон байна. Механизаторнуудай дунда мүрысөөнэй дэлгэрхэдэ, «энэл хүмнай хододоо түрүү ябагша һэн» гээд нүхэдынь хөөрэнэ. Тракторист Василий Перфильев муугаар ажаллана аал? Жэлэй туршада мянга гаран гектар зөөлэн хахалалга хээ. Эдэнэр бүгэдэндэ жэшээ болохоор, оролдосотойгоор ажаллажа ябана.

Колхозой нэгэ гэшүүн бидэнтэй уулзахадаа: «механизаторнуудаа магтахал ёһотойбди» гээд хэлэнэ һэн. Магтагдахашье. Тэдэнэй хэды ехэ хүдэлмэри хэһэниинь мүнөөдэр элеэр харагдана. **Үнгэрһэн жэлэй урагсаһаа 81 мянганһаа үлүү центнер ороһо тарян абтаа. Тэрэнэйнь 25 мянга 424 центнерынь гүрэнэй амбаарта орсо. Түсэбынь 1,5 дахин үлүүлэн дүүргэгдээ. Энээнһээ 113 мянган түхэригэй олзо ниитын жасада ороһон байна.** Энээгээр колхознигууд урмашангүй ялалайб. Энэ ороһон олзын пилээд хубинь партиин ЦК-гай мартын Пленумэй ашаар, хүдөө ажахын продуктнуудай гүрэндэ тушаалгын үнэ сэнгэй үргэгдэһэнэй ашаар абтаа. Зарим талыень гарган тоолохоор. Гансахан түсэбһөө гадуур тушаагдаһан ороһо тарянай 1,5 дахин үнэтэйгөөр худалдагдаһанһаа 44 мянган түхэригэй нэмэлтэ олзо абтаһан байна. Энэнь колхознигуудай урма зоригые улам бадаруулна ха юм даа.

Таряалангай газар зүбөөр хубаарилагдажа, түрүү онол аргануд үргэнөөр хэрэглэгдэдэг болоо. Тиигэжэ тарян ажалһаа абтаха продукциин өөрын үнэ сэн горитой хямдараа. Үнгэрэгшэ жэлдэ ороһо таряа болон бусад ургамалай ямар сэнтэйгээр абтаһаниень, центнер бүриһөө хэды түхэриг сэбэр олзо ороһониень доро заагдаһан таблицада хараябди.

	Гүрэндэ тушаагдаһан сэн(центнерэй)	Центнер продукциин өөрын үнэ сэн	Абтаһан сэбэр олзонь
Шэниисэ	11—00	3—54	7—46
Обёос	6—40	3—52	2—88
Хартаабха	6—00	4—41	1—59
Овощ	9—00	6—75	2—25

Шэниисэ гээшэмнай олзынгоо талаар гол культура болоно. **Гүрэндэ тушаагдаһан шэниисын центнер бүхэниинь 7 түхэриг 46 мүнгэн сэбэр олзо асараа ха юм.** Тиимэһээ шэниисэ ехээр ургуулхаһаа хэн арсахаб. КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ гэлсэхэдээ, эндэхи колхознигуудай энэл ургамал горитой таридаг болохо гэлсэдэгынь, тариха газараа 7200 гектар болотор үргэдхэһэниинь хэндэшье гайхалгүй. **Мүнөө энэ колхозой бүхы таряалангай хахадһаа үлүү хубииень ганса шэниисэ эзэлнэ.**

Энээнһээ урда «гэршүүхэ тарижа, тэрэнһээ олзо оруулая» гээ һаа: «энэ ургамалһаа юун бирахаб» гэлсэдэг байгаа. Үнэндөө түсэб дүүргэхын тулада таригдаад, мүртэйгөөр хуряажа абтаһаншье юумэ үгы, гүрэндэшье тушаагдаһан юумэ үгы, миил һаладаг байгаа бшуу. Мүнөө ямар болооб? Хэр зэргэ олзотой байһаниень нютагай зон өөһэдөө гэршэлнэ. Үнгэрһэн жэлдэ 50 гектарта гэршүүхэ таригдаһан байгаа. Багахан газар гээшэ ааб даа. Арба гара мянган гектар таряалантай ажахыда «далайда дуһал» шэнги үзэгдэнэ бэзэ. Теэд энээхэн талмай дээрэһээнь багаханшье урагса абтаа һаань, **колхоз энэ ургамал тариха үрэһэ хүрэнгөөз хаагаад. гүрэндөө 218 центнер гэршүүхэ тушааһан. Тэрэнһээ абтаһан олзонь аяар 6800 түхэриг болоһон байна.** Гэршүүхын үнэ сэн ехэтэйгээр гүрэндэ худалдагдадаг болоһоной ашаар тиигээ ха юм. Ондоотоор бодоходо, **тушаагдаһан 218 центнер гэршүүхэ 620 центнер шэниисэ худалдаһантай адли сэнтэй болоһон байнал. Тиимэһээ байгша ондо, табан жэлэй түрүүшын жэлдэ энэ ургамал бүри ехээр тарижа, 800—1000 центнер** урагса хуряажа абаха гэжэ колхозой гэшүүдэй хамтынгаа суглаан дээрэ хараа бодол гаргаһаниинь зүбтэй.

II.

Нимажаб Будатарович Юмсунов зургаан жэлэй туршада колхозой түрүүлэгшын тушаалда ябана. Тэрэнэй һанахада, олохон жэлдэ артелиин гахайн фермэ олзо багатай байһан, үгышье һаа зарим үедэ фермын бүхы гаргаша абтаһан олзоороо хаагдажа шададаггүй һэн. Ямар ушарһаа тиимэ байгааб?

— Гахайнууд бага бүлэгүүдээр байлгагдадаг, олон хүн харадаг байгаа. Тиигээд харууһалгадань гаргаша ехээр хэгдэдэг һэн. Мартын Пленумэй һүүлээр ондоо болоо ааб даа. Мүнгэ зөөриин гаргаша ехэтэйгээр ажалладаг жэжэ һалбаринуудые олзо доходтой болгохо хэрэгтэ правлениин зүгһөө анхарал табигдаа,—гэжэ Нимажаб Будатарович хөөрэнэ.

Түл абтаха, шахалганда табигдаха гахайнуудые нэгэ хүнэй гарта бүлэгөөрнь байлгахада, тэрээнпээ хэр амжалта хүлеэгдэхэ байгааб? Бирагүй. Энээниие аминдань һалгаха, бүхы гахайнуудые хоёр газарта байлгаад, ажалыень тусгаар шэглэлтэй болгохо гэжэ колхозой правлени тон зүб шиидхэбэри абаһан байна. Түрүү ажахынууд тиигэнэ ха юм. Мүнөө энэ колхоздо өхэ гахайнууд аминдаа, колхозой нэгэдэхи отделенидэ байлгагдадаг болонхой. Тэндэнь ажалладаг хүнүүд гахайнуудай тоо толгой олошоруулха гэһэн нэгэл харюусалгатай зорилго урдаа табяад хүдэлдэг. Абтаһан поршоонхонуудаа эхэнүүдһээнь амяарлагдаһанай удаа, табадахи отделениингээ гахайшадта даалгажа үгөдэг юм. Тэрэ отделенидэ гансал түлжүүлэгдэхэ, шахалганда табигдаха гахайнууд харууһалагдадаг болонхой. Энэнь түрүү арга хэрэглэхэ, гахайнуудые томо бүлэгүүдээр байлгажа харууһалха арга олгоно. Тиигэжэ гаргашатай байдаг һалбари олзо ехэтэй болгогдоо.

Гахайн фермэһээ ямар олзо абтаһаниие жэлэйнгээ дүнһөө колхознигууд шагнажа байна. **140.864 түхэриг! Тэрэнэй 44 мянганиинь сэбэр олзо. Энэл даа, гахайшадай амжалта. Абтаһан гахайн мяханай өөрын үнэ сэн центнерэй 97 түхэриг 82 мүнгэн болоһон, гүрэндэ тушаагдаһан мяханай центнер бүриһөө 44 түхэриг 47 мүнгэн сэбэр олзо абтаһан байна.** Жэлэй туршада колхоздо хамта 2200 гаран поршоонхо түлжүүлэгдээ, 1500 шахуу гахай шахалгада табигдажа, гүрэндэ тушаагдаһан байха юм.

Колхозой түрүү хонишодой нэгэн Пүрбэ Будариевтай танилсаябди. Хонин ажал дээрэ долоон жэлэй туршада хүдэлһэн хүн. Тэрэнэй хэһэн бүтээһэн хүдэлмэринь ехэ. Коммунист хадаа ажал дээрэ үльгэр жэшээ харуулжа ябадаг. Мүнөө энэ хүн хамтынгаа тоосоото-һүнгалтын суглаанда орээд, артелиингээ ажахын хүгжэлтоор омогорхон һууна. Нүхэр Будариевай хүтэлбэрилдэг бригада жэл бүри ажалдаа шалгарна. Нёдондо 100 эхэ хонин бүриһөө 84 хурьга абажа түлжүүлээ, хонин бүриин 3,2 килограмм нооһо хайшалаа. Тооложо гаргаа һаа, энэ хонишон артелиингээ ниитын баялигта олохон мянганай олзо нэмэри оруулһан байха. Тиихэдэ хонин бүриһөө 4 килограмм нооһо хайшалһан, 100 эхэ хонин бүриин 87 хурьга абаһан хүн Иван Захаров байна. Наһаараа хони хаража ябаһан колхозой үнинэй гэшүүн Бадмажаб Абидуев 7400 түхэригэй олзо колхоздоо оруулаа. Иимэ түрүүшүүл тэндэ олон.

Колхознигууд ниитын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадажа, артелиингээ экономикые горитой хүгжөөгөө. **1965 ондо хамта 1 миллион 107 мянган түхэригэй олзо доход абтаһан. Тэрэ тоодо тарян ажалһаа 623 мянган түхэригэй, мал ажалһаа 427 мянган түхэригэй олзо ороһон байха юм.** Артелиин экономикын хүгжэхэ бүри колхознигуудай ажабайдал һайжарна. Үнгэрэгшэ жэлдэ абтаһан бүхы олзын 633 мянган түхэригынь артелиин гэшүүдэй ажалай түлөөһэн болгон хубаарилагдаа. Энэнь урзанданайхиһаа 22 процентээр ехэ. Дунда жэшээгээр гаргахада, ажалай наһанай бүхы колхознигууд һара бүридэ 53 түхэриг салинтай гараһан, тиихэдэ хонишон бүхэн һара соо 100 түхэриг, механизатор—70 түхэриг олзотойгоор ажаллаһан байна. Ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадаһан 11 колхозник Арадай ажахын туйлалтые харуулһан выставкэдэ түлөөһэгүй путёвко абаа, гадна 7 хүн амаралтын байшан, санаторидо баһал түлөөһэгүй путёвкоор ошожо ерээ.

III.

«...Хоёр шухала зорилго шиидхэлгэдэ—ороһо таряа, мал ажалай продукци абалгые ехэ болголгодо колхозууд болон совхозуудай, партийна, Соведүүдэй, түсэблэлгын ба хүдөө ажахын органуудай гол анхарал хандуулагдаха ёһотой».

(КПСС-эй ЦК-гай проектһээ).

Колхозой табан жэл! Ажахынгаа экономикын хүгжэлтэдэ ехэ амжалта туйлаад, эндэхи колхознигууд саашадаа шэнэ табан жэлэй туршада ажалай бүтээсэ бүри дээшэлүүлхэ, тарян ажалһаа, мал ажалһаа бүри ехэ продукци абахаар шиидэбэ. Энэнь 1966—1970 онуудай түсэб дотор хараалагданхай.

Артелиин гэшүүд холын хараа бодолто түсэб зохёоходоо арга боломжонуудаа һайса хаража үзэһэн байха юм. Энээнэй ёһоор ороһо таряа абалга ямараар дээшэлхэ байһаниинь доро хараябди.

	1961—1965 онуудта абтаһаниинь	1966—1970 онуудай түсэб
Ороһо таряа (мянган центнерээр)	382,7	483,1

Үнгэрэгшэ табан жэл соо тус колхоздо хамта 382,7 мянган центнер ороһо таряа абтаһан байгаа. Дунда жэшээгээр абахада, жэл бүридэ 76,5 мянган центнер тарян хуряагдажа байһан болоно. Энэнь партиин хараалһан шэнэ табан жэл соо хэр ехээр дээшэлхэ байнаб? Бүхыдөө 483,1 мянган центнер гэхэ гү, али жэл бүридэ дунда зэргээр 96,6 мянган центнер ороһо тарян абтаха юм. Тиигэжэ артелиин гэшүүд жэл бүридэ ороһо таряа абалгые шэнэ табан жэлэй хугасаа соо дунда хэмжээгээр урда табан жэлэйхиһээ 26 процентээр ехэдхэхэ зорилго табина.

Иимэ арга боломжо колхоздо бии. Саашадаа тарян ажал хүгжөөхын тула, нэн түрүүн, таряалангай газар зүбөөр хубаарилагдаха, севооборотнууд наринаар сахигдаха болоно. Урагса багатай ургамалнууд багаар таригдажа, шэниисэ тариха газар ни... гэдхэгдэхэ байна. Тиихэдэ агр... ческэ түрүү онол аргануд х... дэхэ, нютагай эрхэ байдалда т... урагаха сортовой үрэһэ хүрэн... рилга хэгдэхээр, газар уһалх... мэри үргэнөөр хэрэглэгдэхээр... лагдана. Эдэ бүгэдын ашаар г... мүнөө жэлдэ ороһо тарянай... нёдондонойхиһоо 20 мянга... центнерээр ехэ абтаха байна.

1966—1970 онуудта мал а... абтаха продукци иимэ хэм... дээшэлхэ гэбэл:

Малай ашаг шэмэ	1961—1965 онуудта	1966—1970 онуудта...
Мяхан:		
бүхыдөө	21915	27274
тэрэ тоодо гүрэндэ	16905	21910
һүн:		
бүхыдөө	47428	62840
тэрэ тоодо гүрэндэ	38117	49230
Нооһон:		
бүхыдөө	1703	2081
тэрэ тоодо гүрэндэ	1703	2195

Эдэ гурбан гол зүйлэй прод... хэмжээе хаража үзэхэдэ, шэнэ... жэлдэ ургалтань үнгэрһэн та... лэйхиһээ 22—32 процентаар... Энэ хадаа ниитын ажахын э... ко хүгжөөлгэдэ горитой нүлөө... зо доходыень нилээд ехэдхэхэ... Мал ажалай продуктнуудые э... абахын тулада колхозой пр... партийна организаци хөмжэ... хараалжа байнхай. Энэ жэлһэ... лээд, колхозой дүрбэдэхи от... үүлтэртэ мал үсхэбэрилдэг. т... отделенидэ тугал, буруу т... лэгдэдэг, шахан таргалуулагда... лохо юм. Энэ мэтээшэлэн к... бүхы отделенинүүд тусгаар ш... болгогдохо, эдэ һалбаринуудт... хын тоосоон нэбтэрүүлэгдэхэ...

. КПСС-эй XXIII съездэдэ зүб... шэнэ табан жэлэй түсэбэй Д... рэнүүдэй проект соо ехэхэн... нууд табигдаад байна. Энээни... лүүлхэ хэрэгтэ Ара-Хэрээтэ н... хид ехэ амжалта туйлаха. ... нээгдэтэр 2380 центнер һ... центнер мяха, 60 мянган үн... рэндэ тушаахаар хараална.

ЭНЭ ХУУДАҺАНДА...

Хамтын суглаан...
Ажалай...

Мартын Пленумэй... аша ...

Артелиин экономи... кын хүгжэ...

Колхозой табан ...

Артелиин эрхим хонишон, ... нист Пүрбэ Будариев.

ТҮРҮҮШҮҮЛЭЙ ТУЙЛАЛТА

ДЭЛХЭЙЕ БҮҺЭЛҺЭН ХҮН

Колхозой түрүү шофёр Бата САНЖАЛОВ ЗИС-355 автомашинаар жэлэй туршада 91780 тонно-километр ашаа шэрээ. Тэрэнэй ябаһан зам 45928 километр. Энэнь бүмбэрсэг дэлхэйе экватораар нэгэһээ үлүү бүһэлһэнтэй адли.

18 ЦИСТЕРНЭ

Һаалишан Цыпилма ШОДОЕВА 1965 ондо хамта 35415 килограмм һү һаагаа. Хэрбээ бүхы һаагдаһан һүень һаали шэрэдэг тусхай автомашинануудта тээхэдэ 18 цистернэ болоно.

600 ГАРАН КОСТЮМ

Ахалагша хонишон Бадмажаб АБИДУЕВ отарынгаа бүхы хонидһоо 20 центнер нооһо хайшалжа, гүрэндэ тушаагаа. Энээнһээ ниитынгээ ажахыда 7400 түхэриг олзо оруулба. Эды нооһоор хэды юумэ хэгдэхэ байнаб? Эрэшүүлэй үмдэхэ костюм оёбол, лаб лэ 600 гаран болохоор тухайлагдана.

КОЛХОЗНИГУУДАЙ ОЛЗО

Үнгэрһэн жэлэй тоосоогоор колхозой түрүү механизатор Н. И. КАСТРИКИН хамта 1180 түхэриг, тэрэ тоодо 150 түхэриг ажалай нэмэлтэ түлөөһэ абаа. Энээнһээ гадна, 223 түхэриг мүнгэн шанда хүртэһэн, натураар 45 центнер (тэрэнэйнь 15 центнер нэмэлтэ түлөөһэ) ороһо таряа абаһан. Олоһон бүхы олзыень сэбэр мүнгэн дээрэ гаргахада, хамта 2078 түхэриг гэхэ гү, али һара бүридэ дунда зэргээр 173 түхэриг 17 мүнгэ абажа байһан болоно.

Гахайшан А. САФОНОВА мүнгөөр 1114 түхэриг, ороһо таряагаар 29 центнер, ахалагша хонишон Пүрбэ БУДАРИЕВ һамгантаяа 1512 түхэриг мүнгэ, 42 центнер ороһо таряа абаһан. Тэрэ мэтээшэлэн үнгэрһэн жэлэй туршада артелиин гэшүүдтэ бүхыдөө 633000 түхэриг мүнгэ үгтэһэн, 1964 онойхидо орходоо ажалай түлбэри 22 процентээр дээшэлһэн байна.

АЖАГЛАЛТА, ДУРАДХАЛНУУД

Л. Р. КУРЕНКОВ: Мүнөө һолоомоёо саһан дороһоо малтан абажа байнабди. Намартаа хуряагдажа абтаха байгаа бэшэ гү?! Хартаабха тарихынь таряад, үреэлэ хубииень хуряажа абанабди...

Липат Родионович наһаараа ниитын ажалда ябаһан хүн. Тэрэнэй ажаглалта зүб. Эзэ эхигүй ябадал тухай хөөрэнэ. Мүнөө саһан дороһоо һолоомо малтажа байха гээшэмнай ямар байдал гээшэб. Намар обоологдоһон байгаа һаань, иимэ ушар тохёолдохо байгаа гү? Үгы. Колхозой 1-дэхи бригадын бригадирай хэрэглэмжэгүй ябаһан дээрэһээ тиигээ. Нёдондо үбһэн бага хуряагдаһан байна. Абтаһан центнер үбһэнэй өөрынь үнэ 3 түхэриг 60 мүнгэтэ болоһон, урзанданайхиһаа 1 түхэриг 65 мүнгөөр үнэтэй байһан. Ниитын малда үбһэнэй дутамаг байхада, һолоомон гээшэ малай үбэлжэлгын үедэ юунһээшье үнэтэй. Амталаад, буйлуулаад малда эдюулээ һаа, тэжээлдэшье арьбан гэжэ бодогдоогүй ха юм. Хартаабха яахадаа урзанданайхиһаа центнерэй жараад мүнгөөр үнэтэй болоһон байнаб? Тарихань таригдаад, урагсань муугаар харууһалагдаа. Тиигээд олохон гектарын буртаг үбһэндэ дарагдажа, урагса үгөөгүй. Энэ ушарһаа абтаһан хартаабхын центнер бүриин өөрын үнэ урзанданайхиһаа ушоо ехэ байһан, центнерэй 4 түхэриг 41 мүнгэн болоһон байна.

С. Д. ЛЁНХОЕВ: шэнгэн һүн гүрэндэ тушаагдана.

Энээнһээ продукциин өөрынь үнэ хүндэрнэ.

Энээн тушаа зүб лэ хэлэгдэнэ. Колхозой бусад фермэнүүдһээ шанар муутай, шэнгэн һү гүрэндэ тушааха ушар гарадаг байна. Бодоод үзеэбди: шанар муутай продукци гүрэндэ тушаахада, ажахыда ямар гарза тохёолдохо байнаб? Үнгэрэгшэ жэлдэ тус колхоз хамта 9327 центнер һү гүрэндэ тушаагаа. Энэнь тоһолигойнгоо талаар тогтоогдоһон хэмдэ хүрэһэн һаа, доошоо орохогүй байгаа. Харин тиигээгүй, бүхы тушаагдаһан һүнэйнь 500 центнерынь тоодо орбонгүй һалаһан байна. Ганса шэнгэн һү тушаахада хэды гарза ушарнаб. Продукциин өөрынь үнэ сэн нэмэлсэнэ. Хаража үзэхэдэ, нёдондо центнер һүнэй өөрынь үнэ 18 түхэриг 18 мүнгэн болоо. Гүрэндэ худалдагдаһан сэнгынь дунда зэргээр 15 түхэриг 11 мүнгөөр гараһан. Энээгээр бодоо һаа, колхозой һаалиин фермэнүүд олзо оруулхын орондо гарзатайгаар ажаллажа байһан болоно.

О. Н. ЛЕНХОЖИЕВ: малые түргэн зууряар түлжүүлжэ, шахан таргалуулха арга үргэнөөр хэрэглэе.

Гүрэндэ худалдагдаха мал һайнаар таргалуулагдадаггүй байна. Нёдондо тус ажахын 602 толгой эбэртэ бодо мал тушааһаниинь 120-ниинь дундаһаа доошо шадалтай байгаа. Тушаагдаһан бүхы хонидой гурбанайнь нэгэ хуби баһал тиимэ байба. Дунда зэргээр эбэртэ бодо малай шэгнүүр толгойн 249 килограмм, хонидой шэгнүүр 33 килограмм болоһон. Олонхи ушарта мал гүрэндэ тушаагдахынгаа үедэ туранхай байжа, дахин нилээд удаан сагта харууһалагдаха болоно. Жэлэй туршада түлжүүлэгдээд, шахан таргалуулагдаха мал, муугаар харууһалагдаһанһаа жэл хахад гү, али хоёр жэлдэ байлгагдана. Энэнь колхоздо олзо багатай. Иимэ аргаһаа арсажа, малые түргэн зууряар түлжүүлдэг болохо асуудал колхозой зоотехник нүхэр Ленхожиев тон зүб табина. Тиигэбэл, 11—12 һарада хашарагуудай шэгнүүрые 280—300 килограммтай болгохо арга байна бшуу. Түлгэнүүд һайнаар харууһалагдабал, энэ үе соо тус тустаа 35—40 килограммтай болгогдохо аргатай.

Гахайнууд тушаа хэлөө һаа, баһал шэгнүүрынь бага. Дунда зэргээр 66 килограммтай болгогдоһон байна. Энээнһээ гадна эхэ гахайнууд үсөөн баригдана. Бүхы һүрэгэйнь 10—12 процентнь тоологдоно. Залуу эмэ гахайнуудые нэгэ дахин түрүүлээд, гүрэндэ худалдаха арга багаар хэрэглэгдэнэ. Хэрбээ эхэ гахайнуудай тоо гол һүрэгтөө 20—25 процент болгогдобол, колхоз энэ һалбариһаа олзо доходыень ушөө ехэдхэхэ байгаа.

Н. П. КУРТОШИН: техникэ зэмсэг муугаар ашаглагдана, эзэн ёһоор хандагданагүй.

С. Е. ПОЗДНЯКОВ: машинно-тракторна паркын бүтээсые дээшэлүүлхэ шухала.

Техникэ ашаглалгада гаргаша ехээр хэгдэдэг байна. Нүхэр Куртошин хэлэһэн үгэ соогоо иимэ жэшээ харуулна. Һолоомо намар саһанай ороогүйдэ зөөгдэжэ, обоологдожо абтаагүй. Теэд энээндэ ямар ехэ гаргаша мүнөө хэгдэнэб? Нэгэ тракторта дүрбэн хүн ажаллана, дүрбэн центнерһээ ехэ һолоомон тээгдэнэгүй. Энээндэ ехэхэн гаргаша хэгдэнэ. Продукциин өөрынь үнэ дээшэлнэ. Илангаяа үбэлэй үедэ трактор автомашинанууд элдэб хэрэгтэй, хэрэггүй ажалда хабаадуулагдадаг байна. Ямаршье наряд үгыгөөр айлай түлеэн зөөгдэнэ. Эдэ бүгэдэ техникые муудуулна, тэдэнь сагһаа урид заһабарилгада ороxo болоно. Зарим ушарта шэнэ трактор абаһан механизаторнууд тэрэнээ наринаар барихые оролдоногүй, эбдэнэ. Горючи, тоһо алмахаяа мэдэнэгүй. Энэ ушарһаа гансахан горючи, тоһо гаргашалга хараалһан түсэбһөө 5 мянга гаран түхэригөөр үлүү болоһон байха юм.

Колхозой главна инженер нүхэр Поздняков машинно-тракторна паркын хүдэлмэри тухай тогтоходоо, экономическа хүдэлмэри һайжаруулха, илангаяа отделениие эрхилэгшэнэр тракторна хүдэлмэриин ямараар хэгдэжэ байһаниие шалгаа, техникэ зэмсэгүүдые ашагтайгаар хэрэглэлгэдэ хиналта табяа бэлэй гэнэ. Мүн малай фермын хүндэ хүдэлмэриие оньһожоруулха, тиигэжэ абтаһан продукциин өөрынь үнэ сэн хямдаруулха тухай тогтоно.

КОЛХОЗНИК: зүгы барилгаһаа хэды олзо доход абтаһан байнаб?

ХАРЮУ: зүгы 80 бүлэ гэр баригдадаг, хамта 480 килограмм мед абтаа.

Түрүү ажахынууд зүгын нэгэ гэрһээ 60—70 килограмм мед суглуулдаг ха юм. Теэд энэ колхоздо ямар хаб? Нэгэ гэрһээ дунда зэргээр 6 килограмм мед абтаа. Зүгы барилгада 1416 түхэриг гаргаа. Абтаһан олзо доходынь 941 түхэриг. Энээндэ хэн зэмэтэйб?

Энэ жэлдэ колхозой түрүү кукурузашан Жамса Цоктое... 50» түхэлэй насосно станцитай болоо. Тэрэнь секунда соо 50 литр... лэн гаргаха хүсэтэй.
Т. ГАРМАЕВАЙ фото.

Үйлэдбэриин гол хэрэгсэлнүүдые һайнаар ашаглахын, продукци ехээр үйлэдбэрилхын түлөө, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө, материально-техническэ болон мүнгэн зөөри алмалтатайгаар хэрэглэхын түлөө хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй материальна урмашалые дээшэлүүлхэ.

(КПСС-эй XXIII съездын Директивэнүүдэй проектһээ)

1966 ОНОЙ ЗОРИЛГОҺОО:

Табан жэлэй түрүүшын жэлдэ колхозой гэшүүд иимэ социа... уялга абаба:

— Ороһо тарянай урагсые хамта 90 мянган центнертэ хүргэ... тэрэ тоодо 78 мянган центнер шэниисэ хуряан абаха.

— Ниитын малда 21 мянган тонно кукуруза, 17 мянган цент... үбһэ бэлдэхэ;

— Жэлэй туршада 12 мянган центнер гэхэ гү, али үнеэн бүри... һөө 1500 килограмм һү һааха. 5000 центнер мяха, 400 цент... нооһо, 280 мянган үндэгэ абаха.

— Гүрэндэ эды хэмжээнэй продукци худалдагдаха гэбэл: мяха—4000 центнер, һү—9200 центнер, нооһо—400 центнер, ороһо таряа—25000 центнер, саахарай свёкло—14 мянган центнер.

Энэ хуудаһые манай тусхай корр. Т. ГАРМАЕВ бэлдэһэ...

РЕЛЬС ГАГНАДАГ 32-дохи ПОЕЗДДО

«Түр-нир, түр-нир» гээд поездын ябахада, абяандань шэхэ дулиирмөөр. Энэ юун дээрэһээб? Рельснүүдэй богони дээрэһээ. Рельсын ута байгаа һаа...

Тиин мүнөө заводуудта богони, 12,5 метр утатай рельс бүтээн гаргадана. Табин, зуун, гурба-дүрбэн зуун, 800 метр утатай рельснүүдые хэдэг һаа, хэды һайн бэлэй. Ута рельс дээгүүр ябаһан паровоз, тепловоз, электровоз болон вагонуудай дэншэрхэ, яндархань үсөөн боложо, муудаха һандархань баһал үсөөн байха һэн. Рельснүүд түргэн муудахагүй.

Иимэ богони рельс ута болгохын тула электрын хүсөөр залган гагнуурилдаг тусхай поезднууд орон доторнай бии. Тэдэнэй нэгэн — Зүүн Сибириин түмэр замай Мысовая станцидахи поезд юм.

Хүдэлмэришэн-революционер И. В. Бабушкинай ябаһан үедэ байһан хуушан депо шэнэдхэгдэжэ, рельс гагнадаг энэ поезд эмхидхэгдэнхэй. Поездын хүдэлмэришэд болон алба хаагшад КПСС-эй XXIII съездын хүндэлэлэй ажалай вахтада жагсаад, түрүүшын кварталайнгаа түсэб 105 процентээр дүүргэхэ, ажалай бүтээсэ 5 процентээр дээшэлүүлхэ гэһэн уялга абаһан юм. Тэрэнээ бэелүүлжэ байнхай. Социалис мүрысөөнэй түрүүшүүл олошорно. Рельс отологшо Н. Ф. Неволин, мастер И. П. Тараканов, үрэмдэгшэ В. Л. Матвеев, слесарь Г. А. Кряжев, электрик Ю. В. Пересавцев болон бусад шалгарна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Рельснүүдые залган гагнуурилха участогай мастер И. П. Тараканов (зүүн гартань) рельс отологшо Н. Ф. Неволин. 2. Рельс залган гагнуурилха электро-контактна машина хүдэлмэрилжэ байна. Гагнууршан В. Г. Седунов, обрубщик В. Н. Гвоздинский хоёр һайнаар хүдэлдэг юм. 3. Гагнагдаһан рельснүүдые хэмдэнь хүргэжэ отолдог, үрэмдэдэг станок дээрэ В. Л. Матвеев хүдэлмэрилнэ. 4. Рельс бэлэн боложо байна.

А. МАНТАЕВАЙ фото, текст.

БЭЛИГТЭЙШҮҮЛ ТОДОРОГ ЛЭ

В. САХЬЯНОВ, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо

Агууехэ Октябриин социалис революциин 50 жэлэй ойе угтуулан КПСС-эй обкомой бюро, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет 1966-1967 онуудта уран һайханай харалга үнгэргэхэ тухай тогтоол баталан абаһан байгаа. 1967 оной февраль һарада Улаан-Үдэ хотодо энэ харалгын түгэсхэл үнгэргэгдэхэ.

Энэ харалгын зорилго юуб гэхэдэ, уран һайханай самодеятельностиие саашадань хүгжөөхэ, тэрэнэй удха шанарые дээшэлүүлхэ, хүдэлмэришэд, алба хаагшад, колхознигууд, студентнэр болон бусадые уран һайханай коллективүүдтэ олоор хабаадуулха гэһэн үүргэтэй юм. В. И. Лениндэ, манай партида, совет хүндэ зорюулһан литература, искусствын эрхим зохёолнууд хадаа уран һайханай самодеятельностиин репертуар нэмээхэ, баяжуулха ёһотой. Илангаяа нютагай байдал харуулһан шүлэгүүдые, частушкануудые, дуунуудые оруулбал һайн бэлэй.

Уран һайханай харалгануудые эмхитэйгээр үнгэргэхын тулада партиин райкомууд, нютагай Соведүүд, профсоюзай ба комсомолой организацинууд ехэ хүдэлмэри ябуулха болоно. Энэ харалгын онсо илгаа юуб гэхэдэ, городуудай, хүдэлмэришэнэй тосхонуудай болон республикын бүхы һуурин газарнуудай уран һайханай бүлгэмүүд бултадаа хабаадаха юм. Энээнэй урда тээ уран һайханай бүлгэмэйхид зональна харалгада хабаадангүй, сэхэ Москва эльгээгдэжэ, түгэсхэлэй харалгада хабаададаг байһан. Энэ жэлдэ уран һайханай бүлгэмэйхид Эрхүүдэ, зональна харалгада хабаадаха болоно. Үшөө нэгэ илгаань юуб гэхэдэ, Агууехэ Октябриин революциин 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан уран һайханай искусствын бүхэсоюзна фестивальда хабаадалсаха болоно. Эгээл иимэһээ энэ харалганиудые илангаяа һайнаар эмхидхэхэ эрилтэ табигдажа байна.

1964 ондо уран һайханай хүдөөгэй бүлгэмүүдэй бүхэсоюзна харалган болоо һэн. Энээнэй ашаар бэлигтэй олон хүнүүд тодоруулагдаһан, репертуар шэнэлэгдэһэн, хүнүүдэй шадабаришье дээшэлһэн байгаа. Тэдэ харалтануудта 280 коллектив хабаадаа. Энэ үедэ юрэнхыдөө соёлой хүдэлмэри һайжарһан байгаа. Гансахан 1964 ондо республика дотор 46 соёлой байшан, клуб баригдаа һэн. Агитбригадануудайшье хүдэлмэри һайжараа бэлэй. Захааминай, Хориин, Мухар-Шэбэрэй аймагуудта уран һайханай харалганууд һониноор, удхатайгаар үнгэргэгдөө. Түгнын, Хүсөөтын, Санагын, Юрөөгэй хүдөөгэй клубууд һай һайн концертнүүдые бэлдээ. Шэнэ Заганай, Далахайн, Зүүн Мүрэнэй хүдөөгэй библиотекэнүүд, Петропавловскын, Тарбагатайн соёлой байшангууд ехэ хүдэлмэри ябуулдаг болоһон байгаа.

Харалганай һүүлээр, республикын соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй III съезд дээрэ Октябриин Агууехэ революциин 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулагдаһан соёлой доботолго соносхогдоо һэн.

Энэ болохоёо байгаа харалганууды удха түгэлдэрөөр, эмхитэйгээр үнгэргэхэ арга боломжо бидэндэ бии гээшэ. Һүүлэй үедэ соёлой эмхи зургаануудай байра, түхеэрэлгэнүүд яһала һайжаранхай. Манай республика дотор 600 гаран соёлой байшан, клуб, 400 гаран библиотекэ, 500 гаран улаан булан, агитпункт, культбаза, 700 шахуу кинотеатр, киноустановко хүдэлжэ байнхай. Эдэ бүгэдэнэй хүдэлмэри хадаа соёл гэгээрэлые улам хүгжөөхэ, арад зониие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ зорюулагданхай.

Энэ хэмжээ ябуулганууды һайнаар үнгэргэхын тулада аймагууд, городуудһаа гадна, предприятинууд, эмхи зургаануудта, һургуулинуудта, колхозууд болон совхозуудта эмхидхэлэй комитедүүд байгуулагдаха ёһотой. Эдэ комитедүүд уран һайханай харалгые эмхидхэлсэхэ болоно. Арадай оюун бэлиг тодоруулхаһаа гадна, энэ харалганай үг зорилго—соёл гэгээрэлые юрэнхы дээрэнь хүгжөөхэ, клубууд, улаан булангуудые, культбазануудые, һургуулинуудые, интернатуудые, хүүгэдэй, медицинын эмхи зургаануудые, спортын талмайнуудые бариха, һуурин газарнуудые ногоорүүлхэ, болбосон түхэлтэй болгохо байна. Эдэ бүгэдэ хадаа ажал хүдэлмэриин, байра байдалайшье культура дээшэлүүлхэ зорилготой. Тиимэ хадаа ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ байһаниинь дамжаггүй.

Энээнтэй дашарамдуулан, зарим аймагуудай, сельскэ, сомоной Соведүүдэй гүйсэдкомууд соёлой эмхи зургаануудта анхаралаа табидаггүй, зохихо туһаламжа үзүүлдэггүй гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Уран һайханай олон коллективүүдтэ саг үргэлжын методическа туһаламжа хэрэгтэй. Тиимэһээ манай театрнуудай, филармониин, творческо союзуудай, арадай творчествын байшангай, хоорой обществын хүтэлбэрилэгшэд колхоз, совхозуудай уран һайханай коллективүүдтэй нягта холбоотой болохо ёһотой. Хүдөө нютагуудта артистнуудые, режиссернуудые, балетмейстернүүдые, уран зураашадые, зохёолшодые, композиторнуудые эльгээжэ, бодото туһаламжа үзүүлхэ тухай хэмжээ абахаар болоо.

Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ойдо бүгэдөөрөө бэлдэхэ ёһотойбди. Соёлой эмхи зургаанууд, гэгээрэлэй, элүүрые сахиха эмхи зургаануудшье бэлдэхэ зэргэтэй. Бэлэдхэлэй үедэ коммунис культурын ба ажаһуудалай түлөө мүрысөө эмхидхэхэ шухала. Энэ үедэ городууд болон һуурин газарнуудые болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэй.

Россин Федерациин соёлой министерствын уран зохёолшодой ба композиторнуудай союзуудай шиидхэбэриин ёһоор, 1966-1967 онуудта Октябриин революциин 50 жэлэй ойдо зорюулан, драмын, хүгжэмэй болон хүүгэдэй театрнуудай зүжэгүүдэй харалга үнгэргэхөөр хараалагданхай. Эдээнэй эрхимүүдынь 1-дэхи, 2-дохи шатын дипломуудаар шагнагдаха. Тиимэ болоһонһоонь хойшо манай театрнууд, творческо союзууд гүнзэгы зүжэгүүдые бэшэжэ, бэлэдхэжэ эхилхэ сагынь болобо.

Үнгэрэгшэ жэлдэ соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй III съезд дээрэ иимэ уялга абтаа һэн: Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ой болотор 91 соёлой байшан ба клуб, 17 библиотекэ, 170 культбаза ба улаан булан, хэдэ хэдэн үргэн экрантай кинотеатрнуудые барихаар шиидхэгдэһэн байгаа. Промышленна предприятинуудай, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд эдэ уялгануудаа дүүргэн, ехэ хүдэлмэри ябуулаа. Гансахан үнгэрэгшэ жэл соо предприятинуудай, колхоз, совхозуудай зөөреэр, хүсөөр 70 соёлой байшан, клуб, 55 һургуули, 24 интернат баригдаһан байгаа. Хориин, Загарайн, Яруунын аймагуудта илангаяа ехэ барилга хэгдээ. Эндэхи совхозууд болон леспромхозуудай зөөреэр 10 һургуули, багшанарай хэдэ хэдэн байранууд баригдаа һэн. Жэшээнь, Яруунын совхоздо һургуулиин үхибүүд шэнэ интернадтай болоо, энэл аймагай «Дружба» колхоздо найман жэлэй һургуулиин томо байшан баригдаа. Энээнһээ ондоошье жэшээнүүдые олоор харуулжа боломоор байгаа.

Энээнтэй хамта дутагдалнууд тухай тогтомоор. Соёлой гурбан жэлэй доботолгын ёһоор уялгаа дүүргээгүй колхоз, совхозууд олон. Тиимэһээ Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ойдо бэлдэжэ байха үедөө соёлой эмхи зургаануудай барилга хурдадхаха саг болоо. Зэдын аймагай Дээдэ Үшөөтэ, Борьёо, Армаг, Зарубино гэдэг һууринуудта клубууд муугаар хүдэлдэг. Эндэ соёлой, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри хайхарагдадаггүй. Хүдөө ажахын, эрдэм техникын литературые дэлгэрүүлхэ хүдэлмэри мууса ябуулагдадаг, түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлэгдэдэггүй. Үнгэрэгшэ жэлдэ Петропавловскын соёлой байшан уран һайханай харалгада эрхимүүдэй нэгэ һуури эзэлээ һэн. Теэд харалганай дүүрэмсээр энэ байшангай ажал хэрэг тухай абяан дуулдахаа болинги. Һайнаар эмхидхэгдэһэн хоор, оркестрынь тараагдашанхай. Энээнэй шалтагаан—соёлой байшангай массовик, уран һайханай хүтэлбэрилэгшэ нёдондо жэлдэ дүрбэ дахин һэлгэгдэһэн. Эндэ мүн лэ түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ хэрэг һула, аймагай түрүүшүүлтэй уулзалга хэгдэдэггүй. Зэдын аймагай соёлой таһаг эдэнэрэй хүдэлмэридэ туһаламжа үзүүлхэ ёһотой.

Үнгэрэгшэ жэлдэ манай спортсменүүд 48 шэнэ спортивна залтай, стадионтой, туристнуудай баазатай болоо һэн. Мүн хуушан байрануудшье заһагдаһан байгаа. Спортын хүдэлмэри улам һайжаруулхын тулада һаяын жэлнүүдтэ ехэ барилга хэгдэхээр хараалагданхай. Спортивна залнууд, волейбольно, баскетбольно талмайнууд, тамаралгын бассейнүүд болон бусад барилганууд хэгдэхэ.

Бүгэдэ арадай энэ ехэ һайндэр болотор бүхы клуб, библиотекэнүүдые соёлой эрхим гуламтанууд болгохо, городууд болон хүдөө тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохо, республикын арад зониие һайнаар хангаха, коммунис соёл культура ба ажаһуудалай түлөө мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадаха—иимэ зорилготойбди.

1966—1970 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XXIII съездын Директивэнүүдэй проектые совет арадай зүбшэн хэлсэжэ байха үедэ соёл гэгээрэлэй хүдэлмэри улам һайжаруулха эрилтэ онсо шухалада тоологдоно.

Ойрын жэлнүүдтэ соёлой, искусствын эмхи зургаануудые улам олошоруулха, арад зоной, илангаяа хүдөөгэй ажалшадай культурна эрилтэ хүсэдөөр хангахаар парти, правительство хараалжа байна. Арадай театрнуудай, клубууд болон библиотекэнүүдэй тоо олошоруулха, тэдэниие хэрэгсэлээр хангаха шухала. Эдэ бүхы анхарал оролдолгыень соёлой хүдэлмэрилэгшэд эрхим ажалаараа харюулха уялгатай.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

Экономическа харилсаа холбоон

Экономическа, научно-техническэ харилсаа холбооной талаар совет-чехословак правительствануудай хоорондын комиссиин табадахи заседаниин протоколдо һаяхан Прагада гар табигдаа. Энэ протокол хадаа хоёр ороной делегацинуудай хэлсээнэй үрэ дүн юм. Экономическа, научно-техническэ харилсаа холбоо, наука, техникын талаар ажалай хубаарилые саашадань үргэдхэн гүнзэгырүүлхэ, тэрэшэлэн шухалын шугама научно-техническэ хүдэлмэриин холын хараата түсэбүүдые зэрэлдүүлэн зохёохо талаар гол хэмжээ ябуулганууд хэлсээнэй дэнэ хаража үзэгдэһэн байгаа.

* * *

1966—1970 онуудта Югослави ГДР хоёрой хоорондо худалдаа наймаа эрхилхэ хэлсээндэ Белградта гар табигдаа.

Химическэ болон металлургическа промышленностиин бүтээһэн зүйлнүүдые, оптико, медицинскэ зэр зэмсэг, машина, тэрэшэлэн саахар болон бусад эд бараа Югослави ГДР-һээ худалдан абажа байха юм. ГДР-тэ Югославиин худалдаха зүйлнүүдэй 25 процентнь хүдөө ажахын продуктнууд болоно. Үргэн хэрэглэлэй эд бараа нилээд ехээр андалдан абалсадаг болохо гэжэ шэнэ хэлсээгээр хараалагданхай.

Металлургическа болон электронно промышленностиин талаар, харилсаа байгуулха талаар Югослави Германиин Демократическа Республика хоёр мүн лэ хэлсээ баталһан байна.

Промышленность—хүдөө нютагуудта

Һүүлшын табан жэлэй турша Румыниин хүдөө ажахын машина бүтээлгын промышленность продукци гаргалгаяа хоёр дахин дээшэлүүлээ. 1965 ондо 15.836 трактор, 5.000 таряа хуряадаг комбайн, 3.000 гаран механическа сеялкэ, 4.180 химическэ үтэгжүүлгэ тараадаг машинанууд болон инсектофунгицидүүд ороной хүдөө ажахыда үгтөө.

Табан жэлэй турша соо (1966—1970 онууд) хүдөөгэй ажалшад 100 үлүүтэй шэнэ түхэлэй машина болон тракторнуудые абаха байна.

„Интервидениин" сесси

«Интервидениин» 25-дахи сесси Софида һаяхан болоо. 1966 оной хоёрдохи хахадта телевизионно программануудые андалдан абалсаха түсэб баталан абтаа. «Интервидениин» гэшүүн оронуудай харилсаа холбооной асуудалнууд, Майн нэгэнэй һайндэрэй, футболоор дэлхэйн түрүү һуури эзэлхэ талаар Лондондо болохо мүрысөөнэй, Мексикэдэ үнгэргэгдэхэ олимпиин наадануудай дамжуулгатай холбоотой асуудалнууд мүн лэ зүбшэн хэлсэгдээ.

Югославида тарилга хэнэ

Мүнөө үедэ Югославида тарилгын хүдэлмэри түлэг дундаа ябажа байна. Энэ жэлэй хабар 4.640.000 гектарта тарилга хэгдэхээр багсаагдана.

2.600 мянга шахуу гектарта кукуруза, 650 мянган гектарта шэниисэ, хара тарян, ешмээн, обёос, 400 мянган гектарта техническэ ургамал, 580 мянга шахуу гектарта овощ, 410 мянга шахуу гектар газарта тэжээлэй ургамал таригдаха юм.

Дүй дүршэлөө халан абалсана

Венгриин, ГДР-эй, Советскэ Союзай, Чехословакиин болон Польшын профцентрнүүдэй ажал хамгаалха таһагуудай түлөөлэгшэдэй консультативна конференци Варшавада һаяхан болоод дүүрэбэ. Усалталгаһаа һэргылхэ, ажалай үедэ ариг сэбэрые сахиха талаар саашадаа харилсаа холбоотой байха, дүй дүршэлөө халан абалсаха асуудалнуудые конференцидэ хабаадалсагшад зүбшэн хэлсээ.

Усалталгаһаа һэргылхэ, ажалай үедэ ариг сэбэрые сахиха ябадал хараада абан, машинанууд болон түхеэрэлгэнүүдтэ сэгнэлтэ үгэхэ талаар нормонууд болон эрилтэнүүдые нэгэн адли болгохо тухай асуудалнууд мүн лэ зүбшэгдөө.

ГДР-эй таряашадай конгресс

ГДР-эй таряашадай IX конгресс һаяхан болоод дүүрэбэ. Республикын кооперативна таряашадай болон хүдөө ажахын хүдэлмэришэдэй олон миллион тоото отрядые түлөөлһэн делегадууд ойрын жэлнүүдтэ хүдөө ажахын үмэнэдэ табигдажа байһан зорилгонуудые зүбшэн хэлсээ.

СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, ГДР-эй Гүрэнэй соведэй түрүүлэгшэ В. Ульбрихт конгресс дээрэ үгэ хэлэхэдээ, орон дотор социалис хүдөө ажахын хүгжэхэ зам тухай хөөрөө.

Конгрессэй баталан абаһан шиидхэбэри соо иигэжэ онсолон тэмдэглэгдэнэ. Хүдэлмэришэн ангитай, демократическа Германиин национальна фронтдо нэгэдэһэн бүхы хүсэнүүдтэй бата бэхи холбоотой байһанайнгаа ашаар таряашад-кооператорнууд амжалта туйлаа.

Хүдөө ажахын үйлэдбэриин кооператив (СХПК) бүхэндэхи түрүү дүй дүршэлые хэрэглэн, 1966 ондо газар таряалангай болон мал ажалай продукциие урда жэлэйхитэйнь сасуулбал нилээд ехэ болгохо, тэрэнэй өөрынь үные хямдаруулха гээшэ гол зорилго болоно гэжэ шиидхэбэри соонь хэлэгдэнэ. СХПК-да экономическа шэнэ гурим хэрэглэхэ талаар, түс түс ажахынуудай хоорондохи үйлэдбэриин болон экономическа холбоо барисаа үргэдхэхэ талаар саашанхи алхамууд шиидхэбэри соо тодорхойлогдонхой.

ГДР-эй хүдөө ажахын советые делегадууд шэнээр һунгаа.

(ТАСС).

Гёрлицодохи (ГДР) «ФЕБ Ваггонбау» гэжэ арадай предприяти моторно вагонтой, түргэн абадаг дизельнэ поезд бүтээн гаргана. Тэрэнь уласхоорондын Лейпцигскэ ярмаг дээрэ харуулагдаха байха. Энэнь жүүхэлгын хүсые ямаршье түбэггүйгөөр нэмээхэ, техническэ хэрэглэлыень һайжаруулха гү, али дотоодынь түхеэрэлгэ хубилгаха һонин конструкцитай юм. Составые ябуулдаг хоёр түхеэрэлгэ түс бүридөө 900 мориной хүсэтэй 12 цилиндртэй дизельтэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: поездын юрэнхы түхэл ба тэрэнэй вагон-ресторан.

АДН—ТАСС-ай фото.

ПРОПАГАНДИСТДА ТУҺАЛАМЖА

ХАРУУЛАН ОЙЛГУУЛХАДА ХАДУУГДАХААР ҺАЙН

Үргэн олониитын дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри эмхидхэхэ талаар партийна, профсоюзна болон комсомолой организацинууд нилээд юумэ хэнэ. Тэдэнэр энэнэй тухай политическэ һуралсал, лекци, доклад, хөөрэлдөө тусхай асуудалаар үнгэргэгдэһэн вечер, аман журнал гэхэ мэтэнүүдые хэдэг байха. Олониитэ ажалшад үлэмжэ һайнаар нүлөөлдэг, шагнагдаһан хүнүүдэй дашууржа, һонирхоор үнгэргэгдэһэн тэдэ хэшээл, лекци, хөөрэлдөөнүүд тушаа бодожо үзэг, бодото байдалда ухаансараар, эрилтэйгоор хандадаг болгожо һургадань, эдэ бүгэдэ эмхинүүдтэ ехэ хүргэхэ зэргэтэй.

Эдэ зорилгонуудые шиидхэхэдэнь сурталай хүдэлмэридэ харуулан ойлгуулха юумэнүүдые — газар дэлхэйн зураг, плакат, альбом, фотографи, элдэбын зурагууд, диаграммануудые—үргэнөөр хэрэглэхэ шухала үүргэ дүүргэдэг. Хүн зоной дунда хэгдэдэг хүдэлмэридэ харуулжа ойлгуулхада, эли тодоор хэлэхэ ехэ удхатай байдагынь бүгэдэнэ мэдээжэ ха юм. «Зуу дахин дуулаһанһаа, нэгэ дахин хараһан дээрэ» гэжэ миинтэ хэлэгдээд ёһотой. Шадажа суглуулагдаһан фотографи, зураг гэхэ мэтэнүүд хэрэглэгдэнүүдые һонин, һэргэлэн болгохоһоо гадна, үлэмжэ һайнаар ойлгуулжа, шудалһан материалнуудые хадуужа абахада туһалдаг. Пропагандада харуулан ойлгуулха гээшэ айхабтар ехэ шанартай гэжэ Владимир Ильич Ленин тоолодог байһан юм.

В. И. Ленинэй энэ эрилтэ бэелүүлхэ талаар илангаяа зохид эрхэ байдал мүнөө сагта бии болонхой. Пропагандист, лектор, агитаторнуудта һайса, найдабаритайгаар туһа хүргэхэ техническэ хэрэгсэлнүүд бии гээшэ. Лекци болон пропагандын хүдэлмэриие граммофоной пластинка, магнитофоной лентэнүүдые, проекционно техникэ, кинокамера гэхэ мэтэнүүдые хэрэглэнгүйгөөр һайжаруулха гэхын аргагүй. Тэдэниие хэрэглэхэдэ ямаршье хүнүүдэй дунда хэгдэһэн лектори, пропагандистын, агитаторай ажалые һонирхолтой, материалаа харуулжа, ойлгуулжа, этигэмжэтэй болгожо үгэхэдэнь туһа хүргэнэд. Манай республикын олон пропагандистнууд, лекторнүүд үни удаанай тэдэниие хэрэглэнэ. Суулгын совхозой политическэ эхин һургуулиин пропагандист нүхэр В. В. Кайсина хэшээл үнгэргэхэдөө, үзэхэ асуудалнуудтаа тааруулжа бэлэдхэһэн харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдые, граммофоной пластинкануудые һайса хэрэглэдэг, кинофильмнүүдые харуулхые оролдодог. В. И. Ленинэй намтарые шудалан үзэхэдөө, агуухэ вождиин ажаһуудал, ажал ябуулгые харуулһан хэдэн диафильмнүүдые хэрэглэһэн байха юм. Владимир Ильичэй хэлэһэн үгэнүүдтэй пластинкануудые шагнуулһан байдаг.

Шулуутайн леспромхозой пропагандист нүхэр В. С. Найденов һурагшадтаа хөөрэжэ үгэһэн материалаа һайса үнэмшүүлхын тулада В. И. Ленинэй улаан сэрэгшэдтэ хандаһан, мүн ажалай дурасхаалда хүшөө нээхэдэнь хэлэһэн тэрэнэй үгэнүүдтэй магнитофоной бэшэлгэнүүдые хэрэглэһэн байна. Тэдэнтэйгээ хамта «Ленин дүрсэлэн харуулдаг искусство соо» гэһэн альбом-выставкэ баһа хэрэглэлсээ юм.

Хориин аймагай политическэ эхин һургуулиин пропагандист нүхэр Г. Б. Будаев хэшээлнүүд дээрээ нарин пленкотой киноаппарат амжалтатайгаар хэрэглэжэ, «Володя Ульянов», «Түрэл Ильич», «Ленин Совет засагай байгуулалтын жэлнүүдтэ» гэһэн фильмнүүдые харуулжа, өөрынгөө хэлэжэ үгэһэн асуудалнуудые жэшээ дээрэ тодоруулжа үгэбэ.

Бэшүүрэй аймагай пропагандистнууд нүхэд Л. И. Фокина, В. Е. Астрахинский, Кабанскын аймагай З. Ф. Залуцкая, Улаан-Үдын сэмбын фабрикын пропагандист И. А. Тропников, Улаан-Үдын 1-дэхи һургуулиин—Э. Д. Гаврилова гэгшэд харуулан ойлгуулха зүйлнүүд болон техническэ хэрэгсэлнүүдые үргэнөөр хэрэглэдэг.

Зүгөөр техническэ хэрэгсэлнүүдые мүнөө олооро хэрэглэнэ гэжэ хэлэхэ аргагүй байхабди. Олон лектор, пропагандист, агитаторнууд тэдэниие хэрэглэнэгүй. Харин тиихэ арга боломжо яһала бии.

Техническэ хэрэгсэлнүүдэй дундаһаа тиимэ бэлэхэнээр хэрэглэжэ боломоор, үлэмжэ ехээр таранхай юумэнүүд гэхэдэ, граммофоной пластинка магнитофоной лентэ хоёр байна. Пропагандист урдаа радиолотой гү, али магнитофонтой байбал, өөрынгөө хэлэһэн үгэнүүдтэ нэмэлтэ болгон В. И. Ленинэй, мүн парти ба гүрэнэй бусад элитэ ажал ябуулагшадай хэлэһэн үгэнүүдые, юумэнэй болоһон газарһаа репортаж хэжэ, эрдэмтэдэй, промышленна болон хүдөө ажахын үйлэдбэриин түрүүшүүлэй хэлэһэн үгэнүүдые бэшэжэ абаад, дамжуулжа шадаха байна. Мүнөө дуугардаг «Кругозор» журналай гарадаг болоһоһоо хойшо абяа гаргадаг техникые хэрэглэхэ арга боломжо бүри ехэ болонхой. Жэшээлбэл, тэрэ журналай дуугардаг хуудаһанууд дээрэ 1965 ондо «Совет засаг гээшэ юун бэ», «Улаан Армида хандалга», «Помещигүүд болон капиталистнуудай дарлалтаһаа ажалшадые хэтэ мүнхэдэнь яажа абархаб» гэһэн В. И. Ленинэй хэлэһэн, баһа бусад үгэнүүдтэй бэшэлгэнүүд хэблэгдэжэ гаргагданхай. Удаан наададаг пластинкануудай дунда «В. И. Ленинэй ажабайдалай хуудаһанууд. Дүтын нүхэдэй дурасхаалнууд» бии. Тэрээн соо Е. М. Ярославскиин, Е. Д. Стасовагай, Ф. Я. Коной, Н. К. Крупскаягай, М. И. Калининай, Г. К. Орджоникидзиин болон бусадай өөһэдөө хэлэһэн үгэнүүдыень шагнажа болохо байна. В. И. Ленинэй ажабайдал ба ажал ябуулгань «Ленинэй ябаһан газарнууд» гэжэ ном соо суглуулагданхай, тиигээд тэрэнь удаан наададаг юһэн пластинканууд дотор бэшээтэй. Тэдээн соо Владимир Ильичэй Ульяновск, Казань, Шушенское, Разлив, Смольный, Кремль ба Ленинскэ Хада дээрэ байһан тухай хөөрэлдөөнүүд бэшэгдэнхэй юм. Эдэ бүгэдэ В. И. Ленинэй намтарые, КПСС-эй түүхые шудалан үзэхэдөө, элдэбын асуудалнуудаар лекцинүүдые хэлэһэнэй һүүлээр шагнуулхада, пропагандистнуудта ехэл туһатай материалнууд болоно гээшэ.

Мүнөө үшөө пленко дээрэ буулгагдаһан диафильмнүүдые экран дээрэ харуулжа шадаха агитаторнууд бии болонхой. Тэдэнэй тоодо «ДМ-2 Свет», «ЛЭТИ-60-64», «Луч» болон бусад олон диапроекторнүүд оролсоно, тиигээд зариманиинь холо, дүтэ болгожо байжа харуулха оньһон аргатай юм.

Энэ жэлдэ В. И. Ленин тухай, парти болон гүрэнэй элитэ ажал ябуулагшад тухай шэнэ фильмнүүд гаргагдаха, экран дээрэ харуулагдаха дэлхэйн политическэ карта, тусгаар оронуудые, газар дэлхэйн хубинуудые амяар амярнь харуулха картанууд бии болгогдоно. Эдэ бултадаа пропаганда, агитациин хүдэлмэриие үлэмжэ нүлөөлхэ шадалтайгаар ябуулдаг болоходо туһалха байна.

Киногой арга боломжо барагдашагүй. Манайда уран һайханай, эрдэм ухаанай олондо ойлгосотойгоор табигдаһан документальна фильмнүүд хэдышье бии, тэдэниие ехэл ашатай туһатайгаар хэрэглэжэ болохо. Партиин түүхые, В. И. Ленинэй намтарые болон политическэ ухаан мэдэрэлэй үндэһэнүүдые шудалхадаа зуу шахуу элдэбын фильмнүүдые хэрэглэжэ болохо байнабди гэхэдэ ойлгосотой болоно. Тэдэнэй тоодо «Броненосец Потемкин», «Пролог», «Париж, Ленинэй проспект», «Сестры», «Выстрел «Авроры», «Депутат Балтики», «Ленин в Смольном», «Синяя тетрадь», «Аппасионата», «Ленин в 1918 году», «Коммунист», «Поднятая целина», «Русский характер», «Великая Отечественная» болон бусад.

1965 ондо улас турын байгуулалтаар 15 хубиһаа бүридэһэн тусгаар киноконкурс үнгэргэгдэхэнь. Тэдээн соо иимэ фильмнүүд оролсоно: «Ерээдүй мүнөөдэр байгуулагдана», «Шиидхэбэриие түүхэ гаргана» (Капитализм ба тэрэнэй баргалдалга), «Коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури», «Социализмын материально-техническэ үндэһэ һуури», «Социализмын дэлхэй дээрэхи журам», «Парти арад хоёрой нэгэдэл». Кинохроникын журналнууд лекторнүүд болон пропагандистнуудай хэлэһэн үгэнүүдые тодолхо талаар ехэл зохид материал боложо үгэнэ.

Мүнөө коммунис партиимнай XXIII съездын Директивэнүүдэй проект толилогдожо, олондо зүбшэн хэлсэгдэжэ байнхай. Энэ гүнзэгы удхатай документые зүбшэн хэлсэлгэдэ пропагандистын үүргэ тон ехэ. Хэшээлнүүдээ үнгэргэхэдөө ажабайдалтай нягтаар холбожо, пропагандист бүхэн шэнэ табан жэлэй түсэбые, тэрэнэй удха шанарые тодорхойгоор харуулжа үгэхэ ёһотой. Арад зоной ажалай баатаршалга харуулхадаа элдэб диаграмма, схемэнүүдые, диафильмнүүдые олоор хэрэглээ хада ехэ туһатай.

Теэд, кинофильмнүүдэй, мүн бусад техническэ хэрэгсэлнүүдэй үшөө багаар хэрэглэгдэдэг байһаниинь халагламаар. Энээндэ гансал пропагандист, лектор болон агитаторнууд зэмэтэй бэшэ. Тэдэнэр өөһэдынгөө занятинуудые удха һайнтайгаар, эли тодоор үнгэргэжэ, хүнэй сэдьхэл хүдэлгэхын тулада бүхы хэрэгсэлнүүдые хэрэглэхээр бэлэн байдаг.

Гэбэшье үшөө олон партийна организацинууд пропагандын техническэ хэрэгсэлнүүдые үшөө тооногүй. Политическэ гэгээрэлэй кабинедүүд пропагандист, лектор ба агитаторнуудта техническэ хэрэгсэлнүүдые хэрэглэхэ һургаал, тэдэнэй ямар юумыень хайшан гэжэ хэрэглэхэ заабари үгэнэгүй. Ном наймаалдаг организацинууд ниитэ-политическэ темэнүүдээр диафильм, диапозитивүүдые худалдаха тушаа һанаагаа зободоггүй. Кинопрокат партийна, түүхэтэ-документальна, эрдэм наукын асуудалнуудаар тодо ойлгосотой фильмнүүдые хүдөө тээшэ үсөөнөөр гаргана.

Пропагандын техническэ хэрэгсэлнүүдые хэрэглэхэ талаар бии байһан дутуу дунданиудые бултанай хүсөөр усадхажа, тэдэниие пропаганда болон агитациин хүдэлмэридэ үргэнөөр хэрэглэдэг болохо зорилго табигдаад байна.

Т. НАЗИМОВА,
КПСС-эй Буряадай обкомой политическэ гэгээрэлэй байшангые даагша.

ХИЛЫН СААНАҺАА

РАДИО ТЕЛЕГРАФ ТЕЛЕФОН

СОВЕТ ЭРДЭМ УХААНАЙ ГАЙХАМШАГ ТУЙЛАЛТА

ТОКИО, мартын 2. (ТАСС). Японой ниислэл хотын үглөөгүүр гарадаг газетэнүүдэй түрүүшын хуудаһанууд замбуулиниие шэнжэлэгшэ совет эрдэмэй шэнэ амжалта тухай мэдээсэлнүүдтэ зорюулагдаа.

«Совет автомат станци хамагһаа түрүүлэн Үүрэй Солбондо хүрэбэ». («Асахи»), «Совет ракетэ Үүрэй Солбондо айлшалба» («Майнити»), «Хүн түрэлтэнэй гар Үүрэй Солбондо һарбайжа хүрэбэ» («Нихон Кэйдзай») гэһэн ба бусад гаршагууд Японой газетэнүүдтэ толилогдоо. Эдэнь замбуулиниие шэнжэлгын түүхэдэ шэнэ амжалтын туйлагдаһые Японой хэблэлэй үндэрөөр сэгнэжэ байһанай тэршэ болоно.

ВАРШАВА, мартын 2. (ТАСС). Совет эрдэмтэдэй амжалтатай туршалга астрономиин ба астронавтикын үмэнэ шэнэ арга боломжонуудые нээжэ үгэнэ гэжэ Польшын элитэ астроном Казимеж Кордылевский ПАП агентствын корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлбэ.

ПРАГА, мартын 2. (ТАСС). Чехословакиин наукануудай академиин астрономическа институдай директор Б. Штерберк ЧТК агентствын корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө, «Венера-3» гэжэ совет автомат станциин ниидэлгые «Совет эрдэмтэдэй, технигүүдэй гайхамшаг шэнэ амжалта» гээд сэгнэбэ.

Замбуулинай ракетые хэдэн арбаад миллион километр холо хизаар дайдада абаашажа буулгаһан ябадал—үнэхөөрөө гайхамшаг илалта мүн. Планетэнүүдэй хоорондо ниидэдэг совет станциин туһаламжаар абтаһан мэдээнүүдэй ехэ удха шанартай байхань дамжаггүй гэнэ.

БЕЛГРАД, мартын 2. (ТАСС). Югославиин «Политика» газетэ совет замбуулинай «Венера-3» гэжэ станциин амжалтатайгаар ниидэжэ дүүргэһэн тухай мэдээсэлдээ «Замбуулиниие шэнжэлгын талаар хэгдэһэн шэнэ баатаршалга» гэһэн гаршаг үгөө.

Совет эрдэмтэдэй туйлаһан шэнэ амжалтань «Космонавтикын онсо гайхамшаг амжалта болоно» гэжэ тус газетэ бэшэнэ.

СОФИ, мартын 2. (ТАСС). Болгариин газетэнүүд «Венера-3» гэжэ совет автомат станциин амжалтатайгаар ниидэһэн тухай мэдээсэлнүүдые «Совет туг Үүрэй Солбон дээрэ». «Гайхамшаг мэргэнээр бууба», «Совет эрдэм ухаанай шэнэ илалта», «Ухаан ойндо орошогүй ехэ туйлалта» гэһэн гаршагуудтайгаар тунхаглаа.

Үүрэй Солбон дээрэ имагтал Советскэ Союзай тугай хиидхэгдэһэндэнь болгар арад совет аха дүүнэртээ, бүхы түрүү хүн түрэлтэнтэй хамта үнэн зүрхэнһөө баярлана, омогорхоно. Хүн түрэлтэнэй ухаан бодолой ба ажалай энэ гайхамшаг шэнэ туйлалтань социалис байгуулалтын барагдашагүй ехэ арга боломжотой, хүсэ шадалтай байһанай шэнэ гэршэ болоно гэжэ «Работническо дело» газетэ бэшэнэ.

ГАВАНА, мартын 2. (ТАСС). «Венера-3» гэжэ совет автомат станциин ниидэлгээ амжалтатайгаар дүүргэһэн тухай мэдээсэлые Кубын ниислэл ехэ баяртайгаар угтаа.

«Хувентуд Ребельде» гэжэ үдэшын газетэ түрүүшынгээ бүхы хуудаһан дээгүүр «Совет станци Үүрэй Солбон дээрэ бууба» гэһэн томо гаршаг толилоо.

Совет космонавтикын шэнэ амжалтые Кубын эрдэмтэд тон үндэрөөр сэгнэнэ. Кубын наукануудай академиин президент Антонио Нуньес Хименес Үүрэй Солбон дээрэ совет автомат станциин бууһые «Эрдэм ухаанай гайхамшаг амжалта» гэжэ нэрлэбэ.

ПАРИЖ, мартын 2. (ТАСС). «Ородууд американецуудһаа тон булюу болобо» гэжэ совет эрдэм, техникын ээлжээтэ шэнэ илалтые Франциин эрдэмтэ шэнжэлэгшэ Альбер Дюкро сэгнэнэ.

«Насьон» газетэ «Соведүүдэй гайхамшаг илалта» тухай бэшэхэ зуураа, «Замбуулинай талаар совет мэргэжэлтэдэй шэнэ, асари ехэ амжалта тушаа» онсолон тэмдэглэнэ.

БЕРЛИН, мартын 2. (ТАСС). «Венера-3» гэжэ совет онгосын ниидэлгээ амжалтатайгаар дүүргэһэниинь «Планетэнүүд хоорондо ниидэхэ шэнэ зорилго шиидхэлгын талаар ехэ арга боломжо элирүүлээ» гэжэ «Националь-Цейтунг» газетэ тэмдэглэнэ.

1966 оной мартын 1 гайхамшаг илалтын үдэр боложо, хүн түрэлтэнэй тодо мэргэн ухаанай түүхэдэ орохо байха гэжэ «Нойес Дойчланд» газетэ бэшэнэ. «Венера-3» хадаа «Луна-9» станциин гаталһан зайһаа хэдэн зуу дахин ута замые ябажа гараа гээд бодоходо, энэ шэнэ туршалгын ямар ехэ арга боломжо элирүүлжэ үгэһэниинь эли болоно» гэжэ тус газетын статья дотор онсолон тэмдэглэгдэнэ.

КАНБЕРРЭ, мартын 2. (ТАСС). Үүрэй Солбон дээрэ «Венера-3» гэжэ совет автомат станциин амжалтатайгаар бууһан тухай мэдээсэл эндэхи үглөөнэй газетэнүүдэй хэблэгдэжэ байха үеэр абтаа.

Австралиин ниислэл хотын «Острэлиен», «Канберра-Таймс» гэдэг газетэнүүд хэблэлгээ түр зуура зогсоожо, түрүүшынгээ хуудаһануудые хубилгаа. «Острэлиен» дотоодын ба гадаадын ажабайдалда хабаатай шухала мэдээсэлнүүдые болюулаад, «Ородой онгосо Үүрэй Собон дээрэ буугаа» гэһэн томо гаршаг түрүүшынгээ бүхы хуудаһан дээгүүр үгэбэ. «Канберра Таймс» мүн баһа «Совет туг Үүрэй Солбон дээрэ» гэһэн томо гаршагтай мэдээсэл тунхаглаа.

БУХАРЕСТ, мартын 2. (ТАСС). Замбуулиниие шэнжэлгын талаар Советскэ Союзай туйлаһан гайхамшаг шэнэ амжалта тухай мэдээсэлнүүд Румыниин хэблэлдэ үргэнөөр тунхаглагдаа. «Венера-2», «Венера-3» гэжэ автомат станцинуудай туһаламжаар хэгдэһэн туршалганууд планетэнүүд хоорондын ниидэлгэдэ хабаатай тэдэ хэдэн шэнэ зорилгонуудые шиидхэхэ, эрдэм-шэнжэлэлгын шэнэ мэдээнүүдые абаха арга олгоо гээд эндэхи газетэнүүд бэшэнэ.

ЛОНДОН, мартын 2. (ТАСС). Үүрэй Солбон дээрэ «Венера-3» гэжэ совет автомат станциин бууһан тухай мэдээсэлые Англиин мүнөөдэрэй газетэнүүд «Гайхамшаг илалта» гээд тайлбарилна.

Эндэхи хэдэ хэдэн газетэнүүд «Венера-3» гэжэ автомат станциин туйлаһан амжалта тухай мэдээсэлнүүдые тунхаглаха зуураа, американска эрдэмтэдэй хэлэһэн һанал бодолые дурдаһан өөрынгөө Нью-Йоркын корреспондентнүүдэй материалнуудые дамжуулалсаа. Советскэ Союз планетэнүүдые шэнжэлгын талаар Америкын Холбоото Штадуудые 10 жэлээр урилдаа гэжэ американска эрдэмтэд тоолоно гээд дурдана.

АЮУЛГҮЙН СОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭДЭ СССР-эй ТҮЛӨӨЛЭГШЫН БЭШЭГ

НЬЮ-ЙОРК, мартын 2. (ТАСС). США-гай баадхалгаар Аюулгүйн Соведэй зүблэхэ зүйлдэ Вьетнамай асуудалай оруулагдаһантай дашарамдуулан, Соведэй гэшүүдэй «юрэнхы һанамжые» дүнлэхэ гэһэн Японой элшэн түлөөлэгшэ, февраль соо Аюулгүйн Соведэй түрүүлэгшэ Масуи гэгшын һэдэлгые Советскэ Союзһаа ООН-ой дэргэдэ байдаг саг үргэлжын түлөөлэгшэ Н. Т. Федоренко эрид буруушааба. Аюулгүйн Соведэй гэшүүдтэ хэдэн хоногой үеэр Масуин эльгээһэн бэшэг соо иимэ һэдэлгэ гаргагдаа.

Аюулгүйн Соведэй түрүүлэгшын өөрын дура зоргоор хэһэн энэ ябуулгые «Зүүн-Урда Азидахи эзэрхэг түримхэй дай үргэдхэхэ зорилготой хэмжээ ябуулга далдалхын тула Вьетнамай асуудалые Аюулгүйн Соведтэ табиһан Холбоото Штадуудай мэхэ гохые дэмжэхэ һэдэлгэ болоно» гэжэ совет түлөөлэгшэ сэгнэбэ.

Аюулгүйн Соведэй түрүүлэгшэдэ үсэгэлдэр Н. Т. Федоренкын эльгээһэн бэшэг соо иигэжэ онсолон тэмдэглэгдэнэ: Аюулгүйн Совет ямар нэгэн мэдүүлгэ хэхыень өөрынгөө түрүүлэгшэдэ даалгаагүй, тиимэһээ энэ ябуулгань Соведэй гуримые эбдэһэн ябадал болоно. Соведэй гэшүүдэй дунда арсалдаанай гараһанһаа шалтагаалан, Вьетнам тухай асуудалаар дискусси боложо шадаагүй һэн. Аюулгүйн Соведэй юрэнхы һанал бодол доохонуур бүридүүлхэ һэдэлгэ гарган, Аюулгүйн Соведэй түрүүлэгшэ өөрынгөө эрхэ түлөөлэлгые хэтэрүүлээ гэжэ тэрэ бэшэг дотор хэлэгдэнэ.

Аюулгүйн Соведтэ хабаагай олохон түлөөлэгшэд, тэрэ тоодо Советскэ Союз, Соведэй зүблэхэ зүйлдэ Вьетнам тухай асуудал оруулхые буруушааһан байгаа. Тиихэдээ энэ асуудал ООН-до бэшэ, харин 1954 оной Женевскэ хэлсээнүүдэй үндэһөөр шиидхэгдэхэ ёһотой гээд тоолоһон юм гэжэ нүхэр Федоренко һануулба.

Орон дотороо амгалан байдал һэргээхэ гэһэн вьетнам арадай хүсэл эрмэлзэлые совет арад һайн ойлгоно. Советскэ Союз Вьетнамай асуудалые шиидхэхэ асуудалаар ДРВ-гэй правительствын баримталдаг хараа бодолые, Урда Вьетнамые сүлөөлхэ Национальна фронтын программые Советскэ Союз бүрин дэмжэнэ. Юундэб гэхэдэ, эдэ бүгэдэнь Женевскэ хэлсээнүүдтэ таараха, Зүүн-Урда Азида амгалан байдал тогтоолгын аша туһада харюусаха байна гээд тус документ дотор заагдана.

Аюулгүйн Соведэй түрүүлэгшын мэдүүлгэнь хуули ёһондо таарахагүй, тиимэһээ гансал Японой түлөөлэгшын һанамжа гээд харагдажа болохо байна.

Совет түлөөлэгшэ энэ бэшэг Аюулгүйн Соведэй хуули документ болгон хэблэхые гуйба.

СССР-эй ба Монголой эб найрамдалай тала баригшадай эрилтэ

УЛААН-БААТАР, мартын 2. (ТАСС). Эб найрамдал хамгаалдаг Советскэ комитедэй делегаци Эб найрамдал хамгаалдаг Монголой комитедэй президиумтэй хэлсээ хэжэ дүүргэбэ. Амгалан байдалай түлөө уласхоорондын хүдэлөөнэй зорилгонууд, эб найрамдалай тала баригшадай нэгэдэлые бэхижүүлгын асуудалнууд эндэ зүбшэн хэлсэгдээ гэжэ мэдээсэл доторнь хэлэгдэнэ.

Американска эзэрхэг түримхэйшүүлдэ эсэргүүсэн баатарлигаар тэмсэжэ байгаа вьетнам арадтай һаналаа нэгэдэлгын хүдэлөөн тухай асуудал хэлсээнэй үедэ гол һуури эзэлээ. Эб найрамдалай тала баригша совет, монгол тэмсэлшэд Урда Вьетнамые сүлөөлхэ Национальна фронтын, ДРВ-гэй Национальна суглаанай 1965 оной апрелиин 8-най хараа бодолые бүрин дэмжэнэ.

Эб найрамдалай тала баригша совет, монгол тэмсэлшэд ДРВ-гэй газар дайдые американска түримхэйшүүлэй дахинаа бомбододог болоһыень эрид буруушаагаад, тэрэнээ дары болюулха эрилтэ табина. Американска сэрэгүүдые Урда Вьетнамһаа, Урда Корейһээ гаргаха эрилтэ табина, харилсаагаа заһаруулха нэрэтэй Японой, Урда Корейн договор гэдэгые буруушаана. Азиин, Африкын, Латиин Америкын оронуудта эсэргүү булимтархы ябуулга болюулха, ондоо оронуудай газар дээрэхи сэрэгэй баазануудые усадхаха, гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ хамаархажа болохогүй тухай ООН-ой Генеральна Ассамблейн XX сесси дээрэ баталагдаһан Деклараци наринаар сахиха эрилтэ табина.

Япон таряашадай илалта

ТОКИО, мартын 2. (ТАСС). Хигасифудзиин полигоной оршон тойрондохи городууд болон тосхонуудай улад зон түрүүшын илалта туйлаа. Энэ полигониие хамтадаа хэрэглэдэг американска командовани ба Японой хамгаалгын сэрэгүүд 200 гектар газарые нютагай таряашадта худалдахаар зүбшөөрөө, мүн саашадаа хэгдэхэ буудалгануудай үедэ зарим тэды хизаарлалта хэхээр зүбшөөгөө. Национальна оборонын управлениин начальник Мацуно, префектурын губернатор Сидзуока Сайто гэгшэдэй гар табиһан меморандумай түхэлтэй хэлсээн баталагдаба.

Эндэхи городууд болон тосхонуудай хүн зон һуралсал хэхээ болиһыень, полигоной эзэлһэн газарые таряашадта бусаахыень үнинһөө хойшо дурадхадаг байһан юм. Энэ тэмсэл үнгэрэгшэ намар илангаяа ехээр хурсадаһан байгаа. Олон тоото демонстрантнууд полигоной оршондо һуумга забастовко хэжэ, американска ракетнэ буудалга таһалдуулдаг байһан.

Түрүүшын илалта туйлагдаа. Тиигэбэшье энэ нютагай зон тэмсэлээ зогсооногүй. Эндэхи полигон усадхаха, бүхы газарые эзэдтэнь бусааха эрилтэ табина.

ГАНАДАХИ БАЙДАЛ

ЛОНДОН, мартын 2. (ТАСС). «Сүлөөрэлгын национальна соведэй» толгойлогшо генерал Джозеф Анкра Ганадахи бүхы политическэ партинуудай ажал ябуулга хэхые хориһон указда гар табиба. Рейтер агентствын корреспондентын Аккраһаа дамжуулһанай ёһоор, эндэхи засагаархид энэ захиралта дабаһан ямаршье хүниие хатуугаар хэһээхэ юм ха. Партийна уряануудые хэрэглэһэн митинг, суглаа, номнолой кампани үнгэргэлгэ мүн лэ хоригдоно.

Сэрэгэй урбалта хэгдэхын урда тээ Ганада гансахан лэ политическэ парти—Кваме Нкрумын толгойлдог Конвент гэжэ арадай парти бии байһан юм. Шэнэ засагаархидай захиралтын ёһоор, энэнэй урда тээхи правительствоор намнагдаһан нэгэдэмэл парти мүн лэ хоригдоһондо тоологдоно.

Национальна совет гэдэг Аккрадахи аэропортын райондо һүниндөө ябахые мүн лэ хорибо. Ниислэл хотын аэропорт нютагай сагаар үдэшын 18 часһаа үглөөнэй 6 саг болотор хаагдана. Ганын бэеэ даадаг болоһоор юһэн жэлэй ойн һайндэртэй холбоотой баярай ёһололнууд, демонстрацинууд болюулагдаа. Энэ ой мартын 6-да гүйсэхэ юм.

ОСН-до абахые ГДР гуйба

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Германиин Демократическа Республика Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин гэшүүн болгон абахые гуйба гэжэ ООН-ой генеральна секретариин түлөөлэгшэ мэдүүлбэ.

ВФП-гэй мэдүүлгэ

ПРАГА, мартын 2. (ТАСС). Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын һайндэр—Мартын 8-наар дашарамдуулан, Профсоюзуудай бүхэдэлхэйн федераци бүхы дэлхэйн ажалша эхэнэрнүүдые халуунаар амаршална гэжэ үсэгэлдэр тунхаглагдаһан ЧТК агентствын дамжуулһан ВФП-гэй секретариадай мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

США-гай сенадта

ВАШИНГТОН, мартын 2. (ТАСС). Зүүн-Урда Азидахи дайнай ябуулгада США-гай зэбсэгтэ хүсые хизаарлалтагүйгөөр хэрэглэхэ эрхэ президент Джонсондо олгоһон 1964 оной августын 10-най шиидхэбэриие болюулхагүй гэһэн дурадхал Америкын Холбоото Штадуудай сенат баталан абаа. Энэ дурадхалые зүбшөөжэ 92 сенатор дуугаа үгөө. 5 сенатор буруушаагаа. Сенаторнууд—демокрадууд Морзе, Грюнинг, Фулбрайт, Маккарти, Янг гэгшэд буруушаажа дуугаа үгөө. Сенаторнууд Лауше, Черч, Брюстер гэгшэд дуугаа үгэлгэдэ хабаадаагүй.

Нкрума Конакрида

ЛОНДОН, мартын 2. (ТАСС). Рейтер агентствын корреспондентын Дакарһаа дамжуулһанай ёһоор, Кваме Нкрума мүнөөдэр Гвинейн ниислэл Конакри хотодо ерээ гэжэ Гвинейн радио мэдээсэбэ.

ОАЕ-гэй генеральна секретариин мэдүүлгэ

АДДИС-АБЕБЭ, мартын 2. (ТАСС). Африкын нэгэдэлэй эмхиин (ОАЕ-гай) министрнүүдэй соведэй эндэ боложо байгаа сесси дээрэ энэ эмхиин генеральна секретарь Диалло Телли үгэ хэлээ. Тиихэдээ Урда Родезиие бэеэ даанги болгожо, Ян Смидэй расис ёһо бүлэгэйхидэй соносхоһыень буруушааба. Энэ хуули буса ябуулгань Африкын арадуудай дунда бүгэдэ ниитээрээ дураа гутаха ябадал үүсхээ. Тус асуудалые шиидхэхын тула Африкын нэгэдэлэй эмхи шухала бүхы юумэ хэхэ байха гэжэ Телли тэмдэглэнэ.

США-гай ОБОРОНЫН МИНИСТРЭЙ МЭДҮҮЛГЭ

ВАШИНГТОН, мартын 3. (ТАСС). Оборонын министр Макнамара США-гай сэрэгэй хүсэнэй бэлэн байһан тухай үсэгэлдэр мэдүүлээ. США мүнөө Зүүн-Урда Азида 300 мянга тухай солдадуудтай болонхой, дэлхэйн ямаршье хубида уялгаяа дүүргэхээр түргэс бэлэн байна гэжэ соносхобо.

Урда Вьетнам худар американска 20 мянган сэрэгшэдые нэмэжэ эльгээхэ захиралта үгөөб гэжэ Макнамара мэдээсээ. Тиигээд мүнөө тэрэнэй хэлэһэнэй ёһоор, энэ орондохи американска сэрэгүүдэй тоо 235 мянган хүн болоо.

Ядернабэшэ хүсэнүүдэй тооее олошоруулхатаяа хамта ядерна хүсэеэ мүн лэ нэмээжэ байнабди гэжэ Макнамара тэмдэглэбэ.

Вьетнамдахи дайнтай дашарамдуулан, оборонын министерство элдэб янзын зэбсэгүүд ба һомо хэрэгсэлнүүдые бүри ехээр захижа байнхай гэжэ США-гай оборонын министр мэдүүлнэ.

ЗҮБӨӨР ШИИДХЭХЫЕ УРЯАЛНА

НЬЮ-ЙОРК, мартын 2. (ТАСС). Вьетнамай асуудалые сэрэгэй гуримаар шиидхэжэ шадагдахагүй гэжэ наһа бараһан президент Кеннедиин тусхай советник Теодор Соренсен гэгшэ мэдүүлбэ.

Соренсен эндэ, демократическа партиин клуб соо үгэ хэлэхэ зуураа, Вьетнам тухай иигэжэ тэмдэглээ: Джонсоной правительство «юрэнхы мэдүүлгэнүүдээр, гоё үгэнүүдээр» балаалаад үнгэрхэ һанаатай.

«Вьетнамые бомбододог, эндэхи сэрэгүүдээ олошоруулдаг манай мүнөөнэй политика энэ асуудал зүбөөр шиидхэжэ шадаха хэбэргүй, амаржаха үдэрые ойртуулжа шадахагүй ха» гэжэ Соренсен мэдүүлбэ.

Американска авиациин добтолон бомбодоһоной ба артиллереэр буудаһанай һүүлээр Урда Вьетнамай эхэнэрнүүд үхибүүдтээ хамта түрэл тосхонһоо гарадаг байна. Американски командовани өөрынгөө зэрлиг муухай ябуулгые зүбтүүлхэ һэдэлгэ гарган, иигэжэ мэдүүлнэ: энэ тосхон «партизануудай хэрэм болонхой», харин эгээлэй хүнүүд өөһэдынгөө «босхи хүжүүн» байһанһаа шалтагаалан гэмтэл хохидолдо орочо. Тэндэ юунэйшье болоо хадань, баһал эгээлэй хүнүүд американска гэрдэлгэ мүрдэлгэһөө гэмтэһэн байшоо.

АП—АПН-эй фото.

Урда Вьетнамда милан тахал бии болоо

ЛОНДОН, мартын 2. (ТАСС). Урда Вьетнамай хэдэ хэдэн провинцинуудта милан тахал бии болоо гэжэ Рейтер агентствын корреспондент Сайгонһоо мэдээсэбэ.

Январиин 5-һаа хойшо милан тахалаар үбшэлһэн 115 ушар бүридхэлдэ абтаа, тиимэ үбшэндэ нэрбэгдэгшэдэй хоёрынь үхэһэн байна.

МҮРДЭЛГЭ ЭХИЛЭЭ...

Мексикэ Америкэ хоёрой хилэ дээрэ хэтэрхэй муухай гэмтэ хэрэг үйлэхэжэ байгшадые Мексикын полицинхид һаяхан мүрдэжэ эхилээ. США-гай урдуурхи штадуудай бүлэг плантаторнууд үнөөр хямда боолнуудые олохоор һанаашалан, Мексикын территори дээрэхи дээрмэшэ этэгээдүүдтэй хэлсээ үгэсөө хэһэн байна. Тэдэ элоүүлагшэд ядаралда ороһон хүдөө тосхонуудаар һүндэлжэ, «одоол ехэ мүнгэ алта олохот» гэхэ мэтээр «уһан дээрэ үрмэ тогтоохоор» найдуулан, Холбоото Штадууд худар хүдэлхэеэ ошохыень үлэсхэлэн таряашадта идхадаг юм. Үгэтэ ороһон хүнүүдые нюусаар хилэ гаргажа, Америкын плантаторнуудта юрэл үгэдэг бэшэ, харин худалдадаг байгаа. Ямаршье документгүй ябаһан таряашадые хилэ дабабат гээд Америкын полициинхид барижа хаахаяа һанажа айлгадаг, тэндэхи плантаторнууд тэдэ зарасанарые малай байрада байлгажа, мексикан хүлһэншэдтэ түлэдэгһөө оло дахин бага салин хүлһэ түлэдэг.

Хашуулжа, заруулжа сүхэрһэн боолнуудай зариман Игл-Пасс хотодо байдаг Мексикын консулдо хандаад, тэрэнь бүхы газетэнүүдтэ дары дуулдаһан байна. Тиихэлээрнь нютагай засагаархид мүрдэлгэ хэжэ эхилбэ. Даб дээрэхи мэдээнэй ёһоор, 1965 оной турша соо Хойто Америкын плантаторнуудта гурба мянган хүн худалдагдаад, тэдэнэй 50-ниинь лэ олдожо орондоо бусаагдаа.

Энэ муухай наймаанда хабаадагшад бултадаа үгэсэн нүхэсэнхэй. Мексикын территори дээрэһээ хүнүүдые худалдагшадай нэгэн, урдань полициин сагдаа ябаһан Самора Луго гэгшэ Игл-Пасс хотодо баригдабашье, нүхэдөө нэрлэхээ арсаба. «Хэрбээ нэгэшье нүхэрэйнгөө нэрые хэлэбэл, ами наһаяа алдахаб»,—гэжэ мэдэрээ. Мүрдэлгэ үргэлжэлһөөр.

(АПН).

Мехико хото, февраль.

Сагай уларил

ҮБЭЛЭЙ ҺҮҮЛШЫН ҮДЭРНҮҮДТЭ...

Февраль һарын гурбадахи арбан хоногто республика дотор сэлмэг үдэрнүүд тогтожо, хүйтэн байгаа. Илангаяа февралиин 21—22-ой үдэрнүүд бүришье һаа хүйтэржэ, республика дотор дунда зэргээр 26—30 градус хүйтэн болоһон. Тиихэдэ хойто аймагуудта 32—45 градус (Тэлимбэ, Романовка) хүрэтэр хүйтэршөө. Удаадахи үдэрнүүдтэнь хүйтэнэй амисхал бууража, байн байн дулааржа захалаа. Республикын урда аймагуудта эдэ үдэрнүүдтэ 2—8, Байгал шадарай нютаг нугануудта 1—3 градус дулаан болоһон байна. Бусад газар нютагуудта 2—6 градус хүйтэн байһан.

Февралиин һүүлшын—28-най үдэр 21—25, хойто аймагуудта 28 градус хүрэтэрөө хүйтэрөө. Үнгэрһэн үедэ Доодо-Ангарта 21 миллиметр хүрэтэр саһан ороһон байна. Бусад газар нютагуудта 1—5 миллиметр тухай саһан ороһон. Мүнөө Үдэ голые зүбшан 1—6 сантиметр зузаан саһан тала дайдаар хэбтэнэ. Тиихэдэ урда, түбэй районуудай дэбисхэр дээрэ 10—15 сантиметр зузаан саһан үлэнхэй. Доодо-Ангарта ороһон саһанай зузаанинь 61 сантиметр болоно. Үнгэрһэн арбан хоногой уларилтай жэшэжэ үзэхэдэ, 13 сантиметрээр нэмэһэн байна. Баргажан тосхон шадар аяар 68 сантиметр зузаан саһан нэмжынэ.

Бүхыдөө февраль һарада болоһон хүйтэн дунда зэргээр 16—21 градус хүйтэн байһан жэшээтэй. Тиихэдэ һарын туршада республика дотор 2—7 миллиметр саһан ороһон байна. Энээнһээ гадна Мухар-Шэбэртэ 12 миллиметр, Кабанск, Баргажанда 10—18, Доодо-Ангарта 39 миллиметр хүрэтэр саһан оронхой. Баргажан, Доодо-Ангарта ороһон саһанай хэмжээн урда жэлнүүдэйхиһээ 5—6 дахин ехэ.

Саашадаа март һарада даам даамай дулааржа эхилхэ.

Ин КОТОВ.

Улаан-Үдын авиаметстанциин мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр республика доторнай сагай уларил иимэ байхаар хүлеэгдэнэ:

Үүлэ багатай, һалхигүй байха. Дунда зэргээр 16—21, Улаан-Үдэдэ һүниндөө 33—35, үдэртөө 16—18 градус хүйтэн болохо. Мартын 5—6-най үдэрнүүдтэ республикын хойто захаар бага зэргэ хярмаглаха. Захааминай аймагта һүниндөө 32—37, үдэртөө 19—24, бэшэндэ һүниндөө 24—29, үдэртөө 10—15 градус хүйтэн болохо.

Спорт Спорт

ҺАЙНДЭРТЭ ЗОРЮУЛАГДАНА

Городой шатаршадай дунда түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн эхилэнхэй. Энэ мүрысөөн Улаан-Үдэ хотын 300 жэлэй ойдо зорюулагдана. Наадаанда хабаадалсаһан 40-өөд шатаршадай дунда үнинэй шатаршад Б. Цыденов, В. Мамилов, А. Игумнов, эдиршүүл—арбан табаад наһатай боложо ябаһан Н. Агапов, Н. Маншеев, А. Кауфман гэгшэд бии. Тиихэдэ шатарай мастерта кандидадууд Ю. Мельников, П. Бурлов, Б. Мункуев, нэгэдэхи разрядтайшуул В. Черноскутов, П. Тоглоев, В. Ильин, С. Салтанов, В. Назимов гэгшэд мүрысөөндэ хабаадагшадай дунда шадамар бэрхээр наадажа ябана. Эдэнэр 12 уулзалгада хоорондоо наадаха юм. Мүнөөдөө долоон наадан үн... дөөд байна. Эндэ Петр Т... бултанһаа һайнаар наадаж... 6,5 очкотой болонхой, т... ябана. Петр Тоглоев Ман... тэнсэһэн, Агапов, Назимов, ... Цыденов, Черноскутов, Ен... шэдые шүүгээд ябана. М... кандидадууд Ю. Мельн... Мункуев хоёр тус тустаа ... котой болоо. Нүгөөдэ ша... сооһоо С. Енин, А. М... С. Салтанов гэгшэд 5—5 ... болонхой, урагшаал дабша... на.

А. МИХАЙЛ...

Зураг дээрэ: (зүүн г... Енин, А. Игумнов, Красно... шэд наадажа һууна.

Л. Гармаевагай ф...

СПАРТАКИАДЫН ДҮН ГАРГАГДАБ...

Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй үргэн олон городуудта область, хизаар, республикануудай суглуулагдамал командануудай дунда санаар мүрысөөн боложо дүүрэбэ. Энэ мүрысөөндэ эрхимлэгшэдынь СССР-эй арадуудай үбэлэй хоёрдохи спартакиадада хабаадалсаха эрхэ олохо байһан.

Мүрысөөндэ хабаадагшад санаар урилдахаһаа гадна, хоккей, коньки, биатлоноор хоорондоо мүрысэхэ болоно. Энэ ехэ мүрысөөндэ хабаадалсаһан Буряадай АССР-эй спортсменууд хэр зэргэ наадаа хаб гээд хаража үзэе. Эгээн түрүүлэн мүрысөөндэ ороһон хоккей наадагшадай залуушуулай команда бираагүй. Эдэнэр Красноярскын командые шүүгээшье һаа, Шэтын хоккеистнүүдтэ шүүгдэжэ, хойшоо түригдэшэһэн юм.

Кемерово городто хүдөөгэй санашадай дунда үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ спортын мастернууд Спиридон Бурдуковский, Василий Заиграев, Галина Баендуева болон бусад яһала һайнаар мүрысэжэ, командаараа түрүү һуури эзэлжэ, Россин Федерациин дамжуулгын кубок Улаан-Үдэеэ асаржа ерээ. Манай республикын хүдөөгэй санашад Василий Заиграев Галина Баендуева хоёр арбан километрэй зайда гэмгүй солбон хурданаар урилдажа, 17 командануудай санашад соо гурбадахи һууринуудые эзэлһэн байна. Энээнэй удаа Буряадай АССР-эй суглуулагдамал командын санашад Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй санашадтай зүргэ буляасалдаа. Эндэ хамтадаа 500-һаа дээшэ спортсменууд суглараа. Тэдэнэй дунда 150 гаран спортын мастернууд. Республикымнай мэдээжэ санашад, СССР-эй спортын мастернууд Олег Харитонов, Геннадий Галимов, Андрей Бурлаков, Иван Анненков, Галина Баендуева гэгшэд бираагүй. Юуб гэхэдэ, һонирхолтой энэ ехэ мүрысөөндэ хабаадагшадай о... дынь шамбай хурдан залу... байгаа бшуу. Энээниие ... тайлбарилхаб гэхэдэ, 15 к... рэй зайда болоһон мүрысөө... хаража үзэлтэй. Манай рес... када хурдан санашан гэж... хууһан Андрей Бурлаков з... гаа гаталжа дүүргэхэдэө, х... һан сагайнгаа ёһоор, аяар 2... һуури эзэлхэ ушартай боло... Андрейһээ нэгэ минута 46 ... даар хожомдожо фиништэ ... ерэһэн Олег Харитонов 8... Юрий Котельников 96-дахи ... эзэлһэн байна. 30 кил... зайда урилдаһан манай ... баһал бираагүй. Энэ зайе н... 57 минута 12 секунда соо ... һан Андрей Бурлаков 3... һуури эзэлһэн. 50 километ... лоһон урилдаанда Иван Ан... 51-дэхи һуури эзэлһэн бай... нэр санашадай дунда б... урилдаанда баһал манай ту... шэд аяар хойно түригдэш... наар болоһон мүрысөөнэй ... дүн согсолходо, манай суглуу... дамал команда табадахи ... эзэлһэн байна.

Ангарскда конькигаар ... урилдаанда манай конькишад ... дохи һуури эзэлээ. Мүры... хабаадалсаһан конькишад ... Валерий Мунгалов Юрий ... хоёр спортын мастерай, х... һургуулиин арбадахи класса... рагша Юрий Малыхин мас... кандидадай нормо дүүргэж... һэн байна.

Спартакиадын бүхы з... үнгэргэгдэһэн мүрысөөнэй ... гаргахада, Хабаровска хиз... команда эрхимлээ. Хоёрдохи ... ри эзэлһэн республикымнай ... дуулагдамал командынхид ... россин соведэй Улаан туг... шагнагдаба. Гурбадахи һуу... Шэтын команда эзэлээ.

Н. ИВАНО...

ПРАВДА БУРЯТИ...

Мүнөөдэрэй номер...

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Ма... шиидхэхы һара» гэһэн га... доро колхоз, совхозуудта гү... һү худалдаха кварталай тү... ямараар дүүргэгдэжэ байһан т... мэдээн дэлгэрэнгы тайлбар... гаар толилогдоо.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Ж... үнеэн бүриһөө 2043 килог... һүн» гэһэн гаршаг доро Сэлэ... совхозой һаалишадай түрүү... дүршэл тухай хөөрэгдэнэ.

Гурбадахи хуудаһанда: Б... дай АССР-эй Министрнүүдэй ... ведэй түрүүлэгшын орлогш... Сахьяновай «Бэлигтэйшүүд ... шорог лэ» гэһэн корреспонд... Ф. Леоновой «Сүүдшье шиидх... гэһэн корреспонденци; хилын... нахи һонинууд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: ... һонин мэдээсэлнүүд. Сонос... нууд.

Редактор Ц. О. ОЧИРО...

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-У... улица Ленина, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. ре... тора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата—27... отделов: сельскохозяйственный—47-59. 35-14, промышлен... —48-89, 33-61, корректорская—35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: партийной жи... —40-49, идеологический—24-74, советского строительств... быта—34-93, рабселькоров и писем—25-41, 38-30, инфор... ции—34-05 и переводов—24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Сов... Министров Бурятской АССР.

Н01425. Зак. № 163.

БУРЯАД ҮНЭН

4-дэхи нюур.
1966 оной мартын 4.